

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an . . . . . 4 coroane.
 Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografia”, sec. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
 se primesc la biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Hrană sufletească.

Pe cum trupul îl nutrim zilnic, așa trebuie să dăm hrană și sufletului și minții. Trebuie adevărat să ne îngrijim, ca sufletul și mintea noastră să se lumineze tot mai mult, spre binele și fericirea noastră proprie.

Să vedem acum, cari sunt mijloacele, cu ajutorul cărora putem ajunge la lumină, la hrana noastră sufletească.

Mijloacele de frunte sunt: *biserica, școala, însoțirile și cetitul*. Eată cele patru mijloace, cari sunt armele cele mai puternice ale omenirii în calea ei spre înaintare.

Noi, un popor, care abia acum am început să batem calea largă a culturii, trebuie să ne luăm de pildă popoarele mai înaintate ca noi și ce vedem, că ele au făcut bine și spre folosul lor, să facem și noi.

La popoarele culte *biserica și școala* sunt în starea cea mai înfloritoare, însoțiri de tot felul, culturale și de binefacere, cu mii și mii de membri, ear' cetitul e foarte răspândit și la poporul de rind.

Pilda acestor popoare trebuie să o urmărim și noi. Să grijim și să iubim *biserica*, căci în ea găsim hrana cea mai scumpă a sufletului nostru, care ne alină și cele mai mari dureri sufletești; să spriginim *școala*, căci prin ea se luminează mintea copiilor și nepoților noștri, prin ea urmașii noștri își adună învățătura de carte și iscusință, fără de care azi nu se mai poate trăi. Să întemeiăm însoțiri de tot soiul și la cele

oari sunt să ne facem membrii, căci prin aceasta ne cultivăm noi pe noi, ne oțelim puterile minții și ale sufletului și mergem cu puteri unite înainte.

În sfârșit, dacă ne împlinim datoria față de toate aceste, mijlocul cel din urmă, de care trebuie să ne folosim, ca hrană sufletească să avem și mintea să ne o luminăm, este *cetitul*. Să cetim cărți bune, căci din ele multe lucruri de folos putem să învățăm.

Mulțumită lui Dumnezeu acum sunt și es într'una și în limba noastră cărți despre tot felul de lucruri și scrise anume pentru popor. Apoi avem foi, cari ne urmăresc pașurile vieții, ne știu nevoile și cearcă a ni-le ușura prin tot felul de sfaturi și povețe.

Toate aceste trebuie să le spriginim, căci numai așa pot ele să se facă tot mai bune, tot mai folositoare.

Acum e timpul, când foilor noastre ajutor trebuie să le dăm. Un nou an se începe în curând și în acesta trebuie să nișuim, ca să nu fie casă românească în care să nu aibă intrare oel puțin câte o foaie românească.

De încheiere zicem deci: *biserica și școala* să vă fie scumpe ca ochii din cap, *însoțirile* să vă fie dragi ca sufletul, ear' pentru lățirea și mai mult a cunoștințelor cetiți, când numai aveți timp liber, cetiți cărți și foi românești.

Monarchul nostru și curtea din Roma. Nu peste mult regele Italiei va face vizitele obicinuite pe la curțile europene. Cu această ocaziune s'a ivit chestiunea, oare va visita și Viena ori nu? Să știe adevărat, că Mo-

narchul nostru n'a redat regelui Italiei visita făcută încă prin anii optzeci și anume din considerațiuni față de **Papa**. Dacă Francisc Iosif merge la Roma, în primul loc ar trebui să viziteze curtea papală și apoi cea regală, ceea-ce ar produce o mare nemulțumire în cercurile guvernamentale italiene Ear' să încungiure pe Papa, ca cel mai catolic Monarch, nu o poate face. Astfel și pe viitor existând tot aceeași pedecă, Francisc Iosif nu va visita Roma și deci și tinera păreche regală a Italiei nu va merge la Viena.

Jertfire. Mișcările polone contra Prusiei încă nu s'au terminat. În Berlin poliția a luat măsuri, ca să nu se repeteze demonstrațiile în orele profesorului Schiemann.

Referitor la demonstrația din 13 l. c. universitarii poloni au dat o declarație, în care spun, că demonstrația nu este expresia sentimentului lor anti-german, ci au voit să protesteze contra modului de prelecție a unui profesor referitor la Poloni

»Noi rugăm pe colegii nostri germani să judece — zic studenții poloni în declarație — că prelecția acestui profesor nu e de așa, ca prin ea să fim atacați în sentimentele noastre cele mai intime? Binevoiască a lua în considerație, că și noi avem dreptul a pretinde pentru noi sentiment național și onoare națională».

Pe când studenții poloni cer respectarea celor mai nobile ale lor sentimente, despotismul ia măsuri aspre contra mișcării polone. Să

FOITA.

Colindă.

Culeasă de George Holom, june.

Mărul cu florile d'albe,
 Mult întreabă mari boeri,
 Mărul cu florile d'albe*)
 P'un ficior ca un stejar,
 Ce 'ți-e calul asudat,
 Ostenit și spum-gai?
 Ear' voinicul le grăia;
 Eu am fost de a vâna,
 Cam de an de astă-vară
 Toată ziua până seară,
 Și nimica n'am vânat,
 Dar' în codru am aflat,
 Păsărică albă-n piept,
 Prinsei arcul s'o săget,
 Lângă-o gură de isvor
 Sub tufiță de bujor,

*) După fiecare rînd se repețește: Mărul cu florile d'albe.

Și când vrui a săgeta
 Ea din graiu așa grăia:
 Eu nu sînt ce-ți pare ție,
 Ci eu sînt sfînta Mărie,
 Și m'a trimis Dumnezeu
 Să-implinesc cugetul seu,
 Ca să măsur pămîntul,
 Pămîntul cu umbletul,
 Și cerul cu stinginul.
 Dar' pămînt puțin găsi
 Din el munți și văi cât îi,
 Eară cer găsi mai mult,
 Pămîntul de el ținut.
 Mănai soarele în sus,
 Eară luna la apus,
 Printre ele stelișoare,
 Mărunțele frumușele,
 Una din cer a picat,
 O cătai dar' n'o aflati.
 Stelișoara cea căzută,
 E ca mândra mea plăcută,
 Ce îmi zace în mormînt,
 N'o mai aflu pe pămînt.
 June, fii cu bucurie
 Vrei să mergi în cununie.

Poesii populare.

Din Bratfalău.

Culese de Nicolae Paștiu, învățător.

De-ar da bunul Dumnezeu,
 Să nu fie-n satul meu
 Nici notar și nici birou,
 Să trăesc cum voiu vrea eu.

Cine-a zis, că-i bine june
 A'a minte ca un căne,
 Că mai bine-i însurat,
 Că nu te duci seara-n sat.

De-ar fi dorul ca pădurea
 Eu 'l-aș tăia ou securea,
 De-ar fi dorul ca holda
 'L-aș tăia ou secerea,
 Și de dor aș mai soăpa
 Nu 'mi-ar arde inima.
 Dar' doru-i un mare căne
 Nu-l poate prăpădi nime.

svonește, că de șef al corpului V. al armatei, în Posen, va fi numit prințul Leopold Friederich, cumnatul împăratului Wilhelm. Acestei numiri — dacă se va adevăra — i-se atribuie o mare însemnătate politică. De altă parte foaia oficială din Petersburg anunță, că cei 21 de studenți din Varșovia, cari au demonstrat la consulatul german, au fost osândiți la temniță, petimp până la câte trei luni de zile.

Cu toate aceste mișcarea și sentimentul de jertfire nu se poate sufoca. Dovadă, că colecta pentru osândiții din Wresen a ajuns la 120 mii de marce, așa că pentru fiecare condamnat se vin cât 5 mii de marce.

Legea poliției rurale. Ministrul de interne al României, dl P. S. Aurelian, a prezentat camerei române un proiect de lege despre poliția rurală. Noua lege eschide străinii și Jidanii nerecunoscuți de cetățeni, nu numai dela cârcămarit, ci și dela deschiderea și posedarea ori-cărui local de vânzare în sate. Excepție fac cantinele stabilimentelor, conduse de străini.

MONUMENT LUI V. A. URECHIĂ. Corespondentul nostru din București ne scrie:

„La sediul Ligii culturale se primesc zilnic propuneri pentru deschiderea unei subscripții naționale, menită să strângă fondurile necesare pentru ridicarea unui bogat monument lui V. A. Urechia.

„Propunătorii ar dori, ca actualele generații să dea de exemplu celor viitoare pe bătrânul campion al românismului“.

Aceasta, credem, că e o datorință națională a generațiilor actuale.

Tisza István despre alegerile dietale. În 18 l. c. s'a ținut în Oradea congregația comit. Bihor, în care viceșpanul făcând raport despre alegerile dietale, constată, că în cercul Beiuș și Ceica s'au întemplat turburări regretabile.

Tisza István reflectând la acestea, laudă legea despre judicatura Curiei, dar' zice, că cu toate aceste atât în alte părți, cât și în comitatul Bihorului s'a manifestat la alegeri un terorism groaznic. . . .

Dacă Tisza István constată aceste, ce se mai zicem noi? . . .

Propaganda panslavă în România. »Evenimentul« din Iași scrie următoarele:

»După-cât se vede propaganda panslavistă a început să se întindă și în orașul nostru. Se zice, că în Iași s'ar fi pus bazele unei societăți cu numele de Sf. Nicolae.

»Scopul acestei societăți e propaganda în sensul vederilor ziarului »Orientul ortodox«, care se știe, că apare în capitală în limbile franceză și rusească, sub direcția dlui avocat Brăescu și a tinărului poet sârb Dragutin I. Ilici. Societatea până în prezent, se zice, că are un număr de membri destul de mare.

»Societatea deocamdată e secretă«.

REDUCEREA ESECUȚIILOR DE DARE. Ministrul de finanțe ungar, — după-cum anunță „Kel. Ért“ — a adresat un circular direcțiilor financiare, în care le prescrie procedura față de restanțierii de dare, cari se ocupă cu agricultura și au fost loviți de desastre elementare sau de alte nenorociri.

Direcțiunile financiare au să acorde ăstorfel de restanțieri plățirea în rate mici a sumei restante, până în 1 Iulie 1902.

Din comitate.

Com. Făgăraș.

Alegerile funcționarilor în comit. Făgărașului s'au făcut în 16 l. c.

Au fost aleși cu aclamațiune: de viceșpan Kaposanyi Mor; president la sedria orfanală Dr. Benedek Arthur; asesori: Bocskor și Aron Poparad.

Vicenotari la comitat: prim-viceșpan Bisztray, viceșpan II. Csato Mihály, viceșpan III. Jankovics Bela.

Protopretori au fost aleși următorii patru:

În Arpaș Urdea, în Șercaia Dombradi, în Bran Bardoși și în Făgăraș Herszényi.

KRÜGER, presid. Transvaalului.
(Ilustrație din »Călimd. Pop.« pe 1902).

Cu majoritate de voturi au fost aleși de solgăbirii: Emil Bota, Rednic, Turcu, Szaboszlaj, Meșter; — ear' de fișcal: Dr. Andreiu Micu.

Cum vedem Români sunt în total 8.

Alegerea ampoliaților s'a făcut cu aclamație, fiind realeși aproape toți cei de până acum. Votare s'a cerut la alegerea de fișcal, unde erau doi candidați serioși: Dr. Eugen Meșianu și Harmath. Aici Românii au triumfat cu ajutorul Sașilor, cari toți au votat pentru dl Dr. Meșianu. Acesta a intrunit 77 voturi, ear' Harmath 27.

In alte comitate.

În comitatul Sălajului alegerea funcționarilor a fost în 20 l. c. Intre cei aleși este și dl Octavian Felecan, Român, funcționar mai de mult al comitatului ales de viceșpan al II-lea.

În comitatul Sătmarului între cei aleși este un Român de origine, Mangu.

În comitatul Turda-Arieș a rămas un singur Român oficial comitatens, ca o reminiscență a unor vremi mai bune, dl Ioan Vlăsa, care a fost reales protopretor în Câmpeni.

Alegerile funcționarilor municipali din comitatul Maramureșului au fost în 23 Decembrie st. n. Intre cei aleși sunt și următorii Români: I. Mihali, fișcal comitatens, I. Balea, protototar, G. Mihali, Stefan Rednic, S. Papp, primpretori, L. Dan și P. Ioody, pretori.

DIN LUME.

Alocuțiunea Papei.

Papa a primit alaltăieri sfântul colegiu, care l-a felicitat din privilegiul sărbătorilor de Crăciun. Răspunzând vorbirii doyenului cardinalilor, Papa a zis, că biserica trece printr'un period de greutate. Se vede tendința de-a face dușmană bisericii mulțimea, ordurile religioase sunt espuse persecuțiilor și se croesc legi pernicioase, contrare legilor eterne. S. Sa a arătat primejdia socialismului, care amenință ordinea socială. Ca să se combată aceasta e necesar, ca toți catolicii să lucre în unire după prescripțiile bisericii pentru ameliorarea stării poporului.

Bulgaria.

»Agenția telegrafică bulgară« vestește, că criza minist. e terminată. Cabinetul de până acum Caraveloff rămâne în funcție.

Rusia face din nou presiune asupra Bulgariei, pretinzând, ca aceasta să-i plătească suma de 10 milioane lei, ce ar fi trebuit să dea Turcia ca despăgubire pentru ocuparea Rumeliei otice, împreună acum cu Bulgaria. De altă-parte se comunică creșterea curentului bulgarofil în Rusia. Ziarele rusești cer dela guvernul rusec să ajute pe Bulgaria cu bani. »Nowoje wremja« zice, că Rusia trebuie neapărat să pue la dispoziție Bulgariei 50 de milioane ca recunoștință pentru bunele sentimente, pe cari le-a stabilit Caraveloff față de Rusia.

Sobrania a ținut în 22 l. c. n. o ședință, în care a cetit ministrul president Caraveloff o declarație de cuprinsul, că principele l-a însărcinat să rămână în fruntea cabinetului. El s'a declarat gata pentru aceasta, având speranța, că sobrania va vota împrumutul, care nu se poate încunjura. »Banque de Paris et des Pays-Bas« a prelungit termenul până Marți. Ședința a fost apoi închisă, după-ce s'a primit propunerea, ca în ședința următoare să se ieie din nou la dezbateri proiectul acesta de lege.

Armenia.

Situația Armenilor din Turcia e din cele mai nenorocite.

În Turcia asiatică nu e zi, ca să nu se comită măceluri în contra lor. Sute de Armeni trec zilnic fruntăria rusească fugind de cruzimile Curzilor. Se petrec grozăvii ne mai pomenite.

Rusia a atras atenția sultanului, mai ales că autoritățile turcești stau în nepăsare, și va interveni energic dacă aceste măceluri și cruzimi vor continua.

Norvegia.

În Norvegia s'au terminat alegerile pentru reprezentanțele orașenești. Și de data aceasta s'au dat temelilor

dreptul de alegere. In Christiania se află între cei aleși 2 femei conservative, 2 social democratice și 2 »nepolitice«.

Revoltă în India.

Guvernul englez a primit știri foarte neliniștitoare din India. Revolta Vazirilor din nord-vestul împărăției ia dimensiuni tot mai mari, așa că guvernul indian se așteaptă la mari greutăți. Kitchener a fost încunostiințat telegrafic, că se nu aștepte în curând întăriri.

Războiul din Africa-de-sud.

În cercurile militare se anunță cu siguranță rechemarea lui Kitchener pentru sfârșitul lunii Decembrie.

Un curent ostil s'a format în sinul cabinetului contra comandantului suprem al forțelor britanice din Africa-de-sud.

Motivul nemulțumirii unei părți din guvern e și animositatea, care ar domni între Kitchener și Milner.

În Birmingham a vrut să țină deputatul burofil George Loyd o vorbire. O parte din ascultători au năvălit asupra podiumului, mulțimea din afară a spart ferestrele salei de adunare. Intervenind poliția, s'au întâmplat ciocniri, cari au cauzat moartea unui demonstrant și rănierea mai multora.

După o știre din Lisabona, călătorii veniți din Lorenzo Marques povestesc, că Buriile au surprins în apropiere de »Messangiri« un detașament englez, care s'a refugiat pe teritoriul portugez.

Comandantul postului portugez somând pe Englezi a depune armele, acștia nu numai că au refuzat, dar' au continuat lupta.

Un oficer, un sergent și trei soldați portugezi au fost uciși; nu se știe însă, dacă au fost uciși de gloanțele engleze sau de cele ale Buriilor.

Lordul Kitchener telegrafează, că comandantul bur Kruitzinger a fost rănit în mod grav și făcut prizonier.

În timpul din urmă s'au răspândit din parte engleză știri despre diferite biruințe obținute de »vitejii« Englezi în Transvaal. Toate s'au dovedit până acum de neadevurate. Cea mai nouă știre de felul acesta anunță o »retragere« a lui De Wet la Harrismith. Toate știrile acestea le răspândesc, pentru-că Anglia, ruinată deja militărește, se apropie și de ruinul financiar și voeste să facă un împrumut în Franca. În privința luptelor din Africa e dovedită pe deplin înfrângerea din luna trecută a lui Kitchener la Pretoria, unde Englezii au pierdut 2000 oameni și 3 coloneli. Știrea aceasta se întrecește acum cu alta, după care tot în luna trecută Botha a bătut pe Englezi la Renosterkop așa de tare, încât numai răniți au fost între acestia peste o mie. Scurt timp după aceasta au căzut la Ermelo 300 Englezi în captivitate.

Din Londra se anunță, că o luptă crâncenă a avut loc în apropiere de Riderfonstein între un corp de cavalerie engleză și două mici comande bure.

Un mare număr de soldați și cai englezi au fost uciși.

Membrii consiliului din Bern au renunțat la dietele lor parlamentare în favorul familiilor bure

După cum comunică »Daily News«, Buriile au în continuu intruniri, în cari vor să stabilească noul plan de luptă pentru vară. Între altele e proiectat și un marș peste munții Drake. Conducătorul acestui marș va fi De Wett, cu care va coopera Botha. Ținuta dubioasă a Svazilor face posibil, ca Buriile să capete și acum arme și scrisori din Europa. Buriile sunt provăzuți cu cai buni și au tot ce le trebuie pentru continuarea războiului.

Guvernul din Sidney a hotărât să trimită un contingent de 1000 soldați la Africa-de-sud.

Kitchener eară e silit să comunice o înfrângere a Englezilor. Avantgarda colonelului Damont a fost atacată la Tafelkop (Orania) de Buri. Perderile Englezilor au fost de 2 oficeri și 20 soldați morți și 3 oficeri și 17 soldați răniți. Buriile încă au avut 6 morți.

După o telegramă din Bruxella, cei din jurul lui Küger pertractează în mod confidențial pentru de-a mijloc o întâlnire a presidentului cu Rosebery. Întâlnirea s'ar face în luna viitoare în Utrecht.

Știri mărunte.

În senatul Statelor-Unite din America-de-nord s'a prezentat un nou proiect de lege referitor la imigrări. Proiectul dispune, că imigranții să fie supuși unui esamen, prin care se constată starea lor culturală, apoi să se numească inspectori pentru porturile de debarcare pentru de a examina hârtiile celor veniți, ca să se impedeze intrarea anarhiștilor.

Între ambasadorul rus din China și prietul Cing s'au început din nou pertractările referitoare la Manjuria.

După o telegramă din Constantinopol Turcia a hotărât să dea Bulgariei satisfacție deplină pentru soldatul bulgar ucis de Bașibozuci.

Pentru armata chineză se vor lua instructori japonezi. Japonia s'a oferit să trimită un general japonez pentru reorganizarea armatei chineze.

Camera din Roma a hotărât ștergerea treptată a dării pe făină și pâne.

Guvernul din India a trimis o deputațiune de funcționari influenți mohamedani la emirul din Afganistan, ca să-l felicite pentru suirea pe tron. Deputațiunea a fost primită cu mari onoruri la curtea emirului.

Din Bistrița.

— Adunarea generală a reuniunii meseriașilor.
— Reconstituirea clubului municipal.

— 18 Decembrie n.

După-cum s'a anunțat și prin ziare Duminecă, în 15 Decembrie, a ținut reuniunea meseriașilor români o adunare generală, căreia i-a premers sfîntirea localului din partea dlor protopopi locali Ger. Domide și Sim. Monda. Iți era mai mare dragul să vezi celebrând împreună doi protopopi de două confesiuni. La sfîrșitul ceremoniei bisericesti dl prot. Monda a adresat câteva cuvinte părintești celor de față, dorind ca localul sfîntit să fie și pe viitor un centru de cultură și de propășire morală.

A urmat apoi adunarea generală, care s'a început cu un cuvînt de deschidere al dlui president al reuniunii, dl Dr. Vasile Pahone. În cuvinte bine sim-

țite și-a exprimat bucuria de viul interes, ce-l arată inteligența și țăranii față de reuniune, ceea-ce e o chizășie a înaintării neamului. Mulțumește celor de față și în special numeroșilor inteligenți pentru prezentare și declară ședința de deschisă. A urmat în ordinea de zi raportul secretarului Dr. V. Moldovan asupra activității reuniunii în primul an de viață.

Dl secretar ne-a dat un scurt și obiectiv raport despre starea reuniunii. Anume reuniunea, respective comitetul, a aranjat în decursul anului o seară de cunoștință, apoi o convenire cu inteligența, două producțiuni teatrale dintre cari cea din urmă a fost repetată. A angajat și mobilat un local pe seama membrilor, a ținut mai multe ședințe etc. Raportul s'a luat la cunoștință, ear' dlui secretar care, din cauza că se departă din Bistrița și-a dat demisia, i-a votat mulțumită protocolară.

Cu multă atențiune au fost ascultate și rapoartele dlor V. Lungu despre starea casei și a economului Clement Anisiu despre averea mobilă a reuniunii.

A urmat apoi întregirea posturilor de vicepresident devenite vacante prin demisionarea dlui Roșu, și a postului de secretar și a unui post de membru suplent în comitet, devenit deasemenea vacant prin îndepărtarea unui membru.

S'a ales o comisie candidatoare în persoana dlor I. Moldovan, Grig. Pop, și I. Găzdac.

Comisia a candidat la postul de vicepresident pe domni Ioan Morar și Nic. Ungurean, la postul de secretar pe dl Ioan Mora, cand. de adv., de membru în comitet pe d-nii I. Avram și I. Găzdac.

Resultatul alegerii a fost, că vicepreședinte s'a ales dl Nicolae Ungurean, de secretar dl I. Mora, ear' de membru în comitet dl I. Avram.

S'au modificat apoi unii paragrafi din statute, ear' la punctul »propuneri«, dl secretar propune să se exprime mulțumite publice diletanților nemeseriași, cari și-au dat spriginul la producțiunile din urmă.

Dl Elie Scurtu propune să se aleagă o comisie pentru înscrierea de membrii noi, ceea-ce să și primește.

După aceste dl președinte închide adunarea mulțumind celor de față pentru interesul arătat față de reuniune.

În 16 Decembrie s'au intrunit în Bistrița membrii români din congregația comitatului Bistrița-Năsăud. S'au prezentat un număr frumos de membrii și au discutat cu seriozitate asupra poziției ce o vor lua față de alegerile funcționarilor comitatensi din 30 Decembrie.

Totodată s'a reorganizat și clubul comitatens alegîndu-se de president al clubului român d-nul protopop Gerasim Domide, de secretar Dr. Victor Onișor, avocat. S'a ales un birou central de 11 membrii, care a fost conezut cu executarea deciziunilor conferenței membrilor municipali.

Sperăm că la alegerile din 30 Noembrie Români vor proceda solidari apărînd interesele românești.

Raportor.

O conferință la Ateneul român.

În 1911 c. n. a ținut vestitul nostru învățat, dl Hașdeu la Ateneul român conferința sa anunțată sub titlul »Papa dela Neva«. Conferința fiind lungă, dăm un extras după foile din România. Dl Hașdeu a vorbit în folosul societății »Tinerimea română« și contra Rușilor. Însă înainte de a vorbi despre propaganda Rușilor a adus un prinos de admirație memoriei lui V. A. Urechiă.

Conferențiarul a spus, că »și-a petrecut 40 de ani împreună cu Urechiă. N'a putut să asiste la înmormântare și regretă cu durere, ear' lacrima cea caldă, ce trebuia s'o verse atunci, s'a cristallizat și a devenit trainică.

Cu Urechiă pe dl Hașdeu îl lega ideea eternă, supremă a românismului. Numai procedurile, lucru secundar, îi deosebiau.

Cele mai multe instituții naționale își datoresc organizația lor lui Urechiă. În special Academia e organizată după propunerea ilustrului defunct, fiind reprezentate toate fracțiunile românești, — evitând astfel regretabilele schisme, ce se ved la Slavi.

Urechiă, spune dl Hașdeu, a luptat și a lucrat în toate părțile pentru românism. Mulți zimbeau de ceea-ce făcea el, dar' Ungurii, Rușii și Evreii nu rîdeau, nu zimbiau, ci scrâșneau din dinți.

La moartea lui Urechiă i-s'au adus multe laude, s'au exprimat multe regrete, dar' cel mai adevărat a fost regretul primarului Romei, care a telegrafat cuvintele următoare:

»Te plînge urbea eternă«.

Urechiă a lucrat pentru Românii din toate părțile și chiar pentru Albanezi. Ear' când dl Hașdeu a dovedit la Academie, că Albanezii sînt scoborîtori din Daci, Urechiă a strigat »evrica«.

El nu era pornit din fire spre cugutare, ci spre acțiune, — era acțiunea intrupată. N'a fost om de știință în scrierile sale, nici literat de valoare, dar' ca agitator pentru românism a fost sublim. A fost și va rămîne, trebuie să rămîna un arhanghel al entuziasmului în memoria Românilor.

Urechiă a fost bătrîn. Și eu, zicea dl Hașdeu, sînt bătrîn, ear' bătrîni trebuie îngrijiți, căci un proverb zice: »cine n'are bătrîni, s'e-i cumpere«. Moșneag a fost Cavour, care a făcut Italia de azi; moșneag a fost Bismark, care a creat Germania modernă; tot așa și Gladstone al Angliei. Moșneag e și Krüger, care abia se ține pe picioare, dar' care a îngrozit pe teribila Anglie. Pentru prosperarea neamurilor, tineri și bătrîni să meargă braț la braț, de aceea eu bătrîn viu să vorbesc în numele »Tinerimii române«...

Un ziar — și nu din cele dumane — anunțînd conferința, spunea, că voi combate pe Slavi. Eroare. Eu n'am fost și nu sînt contra tuturor Slavilor, ci numai contra Muscalilor.

Arabii sînt semiți, cu toate acestea i-am lăudat, dar' am combătut și voi combate încă pe Evrei.

Acum un an am vorbit aici cu ocazia asasinării marelui român Stefan Mihăileanu. Se acusau Bulgarii de toate infamiile. Eu am arătat, că Rusia e vecinicul diavol.

Tendența ei e cucerirea Constantinopolului și cătră acel țel se îndreaptă folosindu-se de toate mijloacele. Rusia nu și-a schimbat vechia tactică. Așa cum am vorbit eu la 1900, a vorbit Eliade, apostolul Eliade, la 1850. Și ca Eliade au gândit Tell, Magheru, frații Golești și frați Brătieni.

Prin ajutorul jugănarilor, Rușii au răspândit prin satele noastre, aproape pe de giaba, tablouri prost lucrate, cari reprezentau pe Țar. Poporul nostru le-a primit, căci erau luate pe nimic, dar' tot poporul nostru a numit pe Muscali: porci hârbari.

Par'că oamenii nostri dela țeară ar fi cetit pe vestitul scriitor francez Montesquieu, care scris, că pe un Muscal trebuie să-l jupăi, ca să găsești la el simțemînt omenesc.

N'a trecut nici un an dela scandalosa achitare a lui Sarafoff de cătră justiția bulgară și porcul hârbar eș și-a făcut apariția în capitală, sub formă de foiță și cu numele de »Orientul ortodox«. În fruntea foiței a fost pus ca paravan un poet sêrb Velutin Ilici, care propagă facerea unei confederațiuni a statelor balcanice pusă sub protectoratul Rusiei.

Pentru confederația balcanică am fost și eu, dar' fără Ruși și fără ortodoxie.

Rușii n'au ce căuta în Balcani; să rămîie la Urali. Ortodoxia n'are ce căuta la Ruși; la ei e o Țarodoxie și un Papa la Neva.

Ortodoxi sînt și Grecii și Bulgarii și Sêrbii și noi, dar' noi ne deosebim de ei, căci nu sîntem bigoți. Ortodoxismul românesc n'a creat nici un sfânt.

Toți sfinții sînt greci, bulgari și sêrbi. Ortodoxii români au fost numai oameni mari în fapte morale, ca Dosofteiu, Stamate, Daniel Sihuștru.

Românii numiau sfinți pe oamenii lor mari. Așa, cronicarul Urechiă Grigore spune, că Stefan-cel-Mare era numit și »cel sfânt« de cătră popor.

Cu drept cuvînt putem zice: Sfîntul Mihail Kogălniceanu, Ioan Brătianu, Lascar Catargiu, — dar' nu în sens religios, ci ca la niște oameni cu fapte mari.

Nu putem tăgădui, că sîntem coreligionari cu Bulgarii, Grecii și Sêrbii, deși nu sîntem bigoți ca ei; dar' nu, de o mie-de-ori nu sîntem coreligionari cu Muscalii. Ei nu sînt ortodoxi, ci sînt despărțiți în numeroase și ciudate secte religioase. Unii se apropie de protestanți, alții de antropofagi (mîncătorii de oameni), alții de evrei, ear' majoritatea Muscalilor formează secta specială rusească neoficială, care pentru îndeplinirea scopurilor ei, merge pînă la crimă. Lipovenii din România ne pot da numai o slabă probă de religioși Ruși, neoficiali. Ei nu știu ce însemnează respectarea cuvîntului și la 1877 a trebuit să fie un lipovean în capul statului rus, ca vorba dată să fie călcată și mica parte din Basarabia să ne fie răpită.

Cei dela »Orientul ortodox« să ne spue, dacă și d-lor sînt tot ortodoxi de cei neoficiali?

Dela Petru-cel-mare, Țarul e și capul bisericesc în Rusia, el e Papa dela Neva, mai teribil decît cel din Vatican, căci în locul cîrjei pastorale, ține în mână gîrbaciul cazacilor.

Un ortodox de felul Țarului ar putea fi și Sultanul, care n'ar ave decît să destitue pe patriarhul din Constantinopol și să se proclame șef al ortodoxismului.

Dar' ortodoxismul nu e adevăratul gînd al celor dela »Orientul ortodox«. Gîndul lor e protectoratul politic, nu religiunea. Rușii așa au lucrat întotdeauna: au început cu biserica, au urmat cu protectoratul și au sfîrșit cu omorul.

Ca mijloace de lucru au: dragostea, rubla, decorația, minciuna și infamia: ear' pe deasupra tuturor acestor mijloace e spionajul. Zece milioane de Ruși sînt spioni. Spionii sînt bărbați și femei, tineri și bătrîni, plătiți sau amatori de asemenea artă.

Spioni sînt în România și în București și de sigur, că vor fi cățiva și în sala Ateneului.

Acestia din urmă să și facă infama datorie și să raporteze patronilor lor, că un bătrîn moldovean a zugrăvit Rusia așa cum e ea, în numele »Tinerimii Române«.

Pentru „Casa națională“.

— APEL. —

În vederea consimțemîntului general, cu care publicul român a întîmpinat inițiativa »Asociațiunii«: de a pune obiceiul felicitărilor de Anul-Nou în serviciul culturii noastre naționale, — subsemnatul birou adresează acum, în preșeara unei noue aniversări, un călduros apel cătră toți iubitorii culturii poporului românesc, ca și de astă-dată să adopte în număr cât se poate de mare rîscumpărarea felicitărilor de Anul-Nou, și să doneze sumele de rîscumpărare fondului »Casei naționale«.

Lista rîscumpărărilor se va publica în ziare și în o mică publicațiune festivă, ce pe ziua Anului-Nou se va trimite tuturor persoanelor, cari își vor rîscumpăra felicitările.

Pe această cale vom menține părțile frumoase și plăcute ale obiceiului felicitărilor, ne vom reaminti prietenii nostri, și ei își vor aduce aminte de noi, — gîndurile noastre se vor întîlni, și uniți prin un frumos act al iubirii de neam, vom sêrbători laolaltă noua aniversare cu inimi încălzite de cele mai nobile sentimente. De altă parte vom fi scutiți de o mare pierdere de timp și de eventualitatea penibilă, dar' numai cu greu evitabilă, de a trece cu vederea la felicitările de Anul-Nou pe careva dintre prietenii nostri.

La începutul secolului, în care am intrat, vom ridica prin obolul nostru pentru fondul »Casei naționale« un frumos monument începuturilor culturale ale poporului românesc.

Sibiu, la 18 Dec. 1901.

Biroul »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român«.

Adunarea învățătorilor din tractul Ipu- lui (Sălagiu).

Învățătorii din tractul prot. al Ipu-
lui 'și-au ținut adunarea de toamnă la
25 Noemvrie, în comuna Maroa, o co-
mună mare românească, situată lângă
rîul Bêrcău și la poalele Rezului.

Conform programei, la 8 ore s'a
servit sf. misă prin dl preot local Ioan
Popiliu. Răspunsurile la sf. liturgie au
fost cântate parte prin școlari, conduși
de învățătorul local, parte prin corpul
învățătoresc tractual în mai multe voci.

Cu toate că a fost zi de lucru, to-
tuși sf. biserică era îndesuită de popor
evlavios, aducând totodată numeroase
jertfe pe altarul Domnului, ceea-ce
numai spre lauda credincioșilor ser-
vește.

Sedința.

Pe la 10 ore, fiind toți membrii ordi-
nari prezenți, s'a început ședința. Cu-
vîntarea de deschidere a presidentului
ad hoc a fost ascultată cu viu interes,
schitându-se într'insa fazele, prin cari
au trecut învățămîntul poporal cam de
5 decenii încoace.

A urmat citirea protocolului adu-
nării trecute, după care a amăsurat pro-
gramei, dl Nicolau Popu, învățător în
Hidig, a citit o disertațiune intitulată.
Prăsierea pomilor, cu motto »Poamele
sînt aur, cultivătorilor tesaur« (Albani).

În această disertațiune lucrată cu
diligență disertantul a arătat în mod
practic, cum s'ar pute înființa în fiecare
comună pomărie regulată, unde gene-
rațiunea tină se se familiarizeze cu
cultivarea pomilor nobili, ceea-ce în com.
Sălagiu ar fi de mare trebuință, și din
care pomărie locuitorii comunei se aibă
la îndemână de unde se-și poată cum-
păra altoi frumoși și ieftini; asemenea
a amintit, că în pomărie se punem pond
pe cultivarea frăgarilor cu privire la
cultivarea vermilor de mătăasă, cu care
mai nime nu se ocupă în acest co-
mitat.

A urmat propunerea practică din
scriptologie, anmue tractarea literii *d*.
Era frumos a vedea 98 școlari în o sală

de învățămînt, provăzuți cu cele nece-
sare, bine desciplinați și împărțiți în 6
clase. Dl Teodor Bruckenthal (fiu de preot
român) învăț. local, după ce la fiecare
clasă le-a dictat ocupațiuni conform pro-
gramei orelor, a propus litera *d* la I. cl.

A urmat a doua disertațiune, ținută
prin dl Vasiliu Barna, învăț. în Doh, și
notariul tractual, cu titlul »Creșterea
religioasă morală. ear' motto: »Să nu
perdem din vedere pe idealul nostru
Domnul Isus Christos, învățătorul lumii!
Această disertațiune încă a fost ascultată
cu încordată atențiune și dlui di-
sertante 'i-s'a votat recunoștință proto-
colară.

A urmat a doua prelegere »Des-
pre pămînt și forma lui«. La finea pre-
legerii au cântat elevii o poezie corēs-
punzătoare, după care au fost dimiși
acasă.

Au urmat criticele, cari au fost foarte
instructive și au decurs în mod demn,
avînd mai toți membrii notițele lor fă-
cute sub decursul propunerilor, ca cu
atît se fie mai obiectivi.

Pe lângă observările făcute, cor-
pul învățătoresc a adus judecata, »că
prelegerea a fost foarte bună.

Ajutorul de stat.

Eu, care cunosc astă școală de
două decenii, cu mîngăiere sufletească
pot constata un progres îmbucurător,
ceea-ce e un merit nedisputabil al ve-
teranului învăț. local Teodor Brucken-
thal, care deși este înaintat în etate și
de prevedință donat cu o grea familie,
totuși pe an ce merge mai mult se jert-
fește pentru cauza învățămîntului. A
instrua bine o sută de elevi în o sală
de învățămînt nu chiar corēs-punzătoare
ar fi destul pentru două puteri didac-
tice, dar' dînsul chiar cu periclitarea
vieții se nisuește a satisface tuturor aș-
teptărilor, ceea-ce a documentat cu oca-
siunea examenelor din anii ultimi.

Totuși senatul școlar este foarte
nerecunoscător față de un așa învăță-
tor, căci și în anul trecut s'a rigat de
senat să 'i ceară suta a patra dela stat
în înțelesul art de lege XXVI. din 1893
§. 16 și pe lângă toate meritele și sta-
rea materială nu de invidiat, senatul nu
'i-a implin t rugare, căci e incuibată în

popor părerea greșită, că tot de pe ei va
lua statul suta aceea la cas când o ar
avea învățătorul.

Ar fi timpul suprem, ca pentru așa
învățători, cari prin fapte au dovedit
că sînt demni, autoritățile bisericești
competente să mijlocească ca senatul
fără teamă să le ceară întregire dela
stat, căci cu cât ar fi mai asigurați de
grijile pentru susținerea vieții, cu atît
mai mult s'ar pute jertfi pentru pros-
perarea și înflorirea învățămîntului în
școalele populare.

În comitatul Solnoc-Dobăca nu de-
parte de Jibou este un zelos protopop,
V. P., care din început nu a fost contra
cererii ajutorului dela stat, are 16 co-
mune mai toate cu învățători abili, ear'
la cei mai meritați, punîndu-și autorita-
tea în cumpenă, așa că a ostenit în per-
soană în fața locului și a garantat po-
porului și senatului, că cerînd dinșii
pentru învățătorul lor suta a patra nici-
cînd greutatea pentru aceea pe ei nu se
va adăoga, le-a escperat și a patra sută
dela stat.

Nu știu în alte comitate, dar' în
Sălagiu știu sigur, că statul față de
școalele ajutate ori cu ce sumă, până
în present, n'a făcut prin inspectorii de
școsle nici o excepțiune, nici pretensiuni
mai mari ca și unde nu solvește nici
un ban.

În fine e lucru trist și nejust, că
învățătorii poporului român, care popor
încă contribue la visteria stăului chiar
în așa proporțiune, ca și celelalte po-
poare din țeară, se nu fie ajutați din
budgetul instrucțiunii unii chiar cu ni-
mic, ear' alții cu sume bagatele.

Cristoreanul.

PARTEA ECONOMICĂ.

Producțiunea de bucate din toată lumea în anul 1901.

(Urmare și fine).

Japonia, Persia, Ciprul și țările de
jos din Africa cad în aceeași categorie,
de oare-ce nu au esport, ba Japonia cum-
pără făină din America.

Logodnă Domnească. *)

De

V. A. Urechia.

Într'o zi din luna Iunie 1677, pe
cîmpia întinsă a Cotrocenilor, des de
dimineată începî se se adune lume
multă din București și din toate satele
vecine.

Pe la vremea toacei de vecernie,
când soarele mai stinchise din arzătoa-
rele lui sărutări, începură a veni lea-
gănele (calesele, hinteaușele) boerești cu
roți aurite. Sosese, rind pe rind, marele
vornic Mareș, marele Logofet Radu,
marele Postelnic Șerban, marele Spătar
Drăghici Cantacuzen. Eacă și frumoasa
jupâniță Epraxia, logofeteasa răposatu-
lui Logofet Radu Dudescu, cu tînărul
ei fiu Radu.

*) Din volumul: Cum era odinioară. Le-
gende de V. A. Urechia. București 1901. Insti-
tutul »Minerva«.

— Uite, asta este Radu Crețulescu,
zice Pele-groasă, mai marele staroste
de cavafi (cismari), cătră ceata lui, care
luse loc în jurul steagului breslei (te-
chului), în fața marelui podiș de lemn,
ridicat într'o parte a nemărginitului
câmp.

— Asta este Toma Radu Năsturel,
adaogă a zice Barbă-Neagră, starostele
cojocarilor subțiri. Telegarii dela lea-
găn 'i-a cumpărat din Țarigrad. Fie
oare din ei face cât o moșie.

— D'apoi, fârtate Barbă Neagră,
că are de unde se dea. Și ca mîne-
poimîne o să-l vezi mai puternic și mai
cu răsfăț la domnie decît pe cum e
Radu Crețulescu.

Cînd descinse la locul rezervat,
din trăsura sa, mult mai modestă decît
a tuturor boerilor, marele vornic An-
tonie, se făcu mare mișcare în mulți-
mea apropiată de estradă. Toată lumea
oînstea pe bătrînul boer și măcar că
el nu era în Divanul țării și mai tot

timpul 'și-l petrecea la moșie, nefiind
dintre cei bogăți, totuși lumea își pu-
nea nădejdea în sfatul lui, la zi de mare
cumpenă.

În curînd podișul de lemn, cu lo-
curile rezervate boerimei, era înțesat,
neremânînd decît în față locul trebuin-
cios pentru Domn și curtea sa.

În față, un mare ocol era îngrădit
și pr-gătit cum ar fi pentru un circ.
La dreapta și la stînga se înșiraseră
măimăriile (mai marii staroști) cu stea-
gurile breslelor și făclile cele mari vâp-
site și împi-trite cu sfinții hramului bi-
sericeii fiecărei bresle. Apoi de-lungul
drumului, pe unde veneau trăsurile,
erau înșirați oșteni de toate armele
până departe în oraș.

— Vezi, mă Sucilă, zicea un sei-
men mai apropiat de estradă, cătră ve-
cinul seu. Colo, la mijlocul podișului
unde scîndurile sînt acoperite cu ve-
linți (covoară) de Anado', acolo au se-
stea amădoi domnitorii. Eacă și masa

După aceste date, mai generale așa zicând, raportul numit înșiră teritoriul sემenat cu bucate și recoltele strinse de fiecare din statele mai sus înșirate, dar' fiindcă datele numite pentru noi sânt de mai puțină importanță, lăsăm să urmeze aci numai datele referitoare la Ungaria.

Afară de Croația și Slavonia, așadară numai Ungaria proprie a fost cultivat grâu de toamnă și de primăvară, pe un teritor de 5,887.338 jug. cat. și fiecare jugăr catastral a dat o recoltă de mijloc de 5.91 măji metrice. Întreaga recoltă a anului din ast an se evaluează la 34,798.900 m. m. față de 38,434.171 din anul trecut.

Sécara de toamnă și primăvară și corcitură au fost cultivate pe un teritor de 2,001.896 jug. cat. și fiecare jugăr catastral a dat o recoltă mijlocie de 5.75 m. m. Întreaga recoltă a acestor bucate se evaluează (socotește) la 11,556.600 m. m. față de 11,128.120 din anul trecut.

Orz de toamnă și de primăvară a fost cultivat pe un teritor de 1,790,940 jug. cat. și fiecare jugăr catastral a dat o recoltă mijlocie de 5.90 m. m. Întreaga recoltă din anul acesta se evaluează la 10,583.700 m. m. față de 11,730,828 m. m. din anul trecut.

Ovėsul a fost cultivat pe un teritor de 1,738.227 jug. cat. și fiecare jugăr cat. a dat o recoltă mijlocie de 5.66 m. m. Întreaga reco'tă din anul acesta se evaluează la 9,842.800 m. m. față de 10,297.738 m. m. din anul trecut.

Cucuruzul a fost cultivat anul trecut pe un teritor de 2,217.341 hectare (un hectar face cam 2 jugere), având o producțiune de 32,426.221 m. m.

Subtrăgându-se din cifrele de mai sus consumul de lipsă pentru producțiune și sემenat, Ungaria mai poate esporta: 9—12 milioane m. m. de grâu, 2—4 milioane m. m. de sécară, 2—3 milioane m. m. de orz, 1—1.2 milioane m. m. de ovės și 4—5 milioane m. m. de cucuruz.

Întreaga producțiune de bucate din toată lumea se poate evalua cam la 951.5—957 milioane de hectolitri de grâu, 493—494 milioane hectolitri de sécară, 312—313 milioane hectolitri de orz, 967—971 mil. hectolitri de ovės și

728—734 milioane hectolitri de cucuruz, din cari cifre subtrăgându-se apoi consumul de lipsă pentru populațiune și sემenat, rămân în magazinele speculanților de bucate încă câteva milioane hectolitri, cu ajutorul cărora aceia apoi pot urea sau reduce prețul bucatelor, după-cum le convine mai bine.

Așa ar trebui să facă și economii nostri! Să nu-și vëndă toate bucatele îndată după cules, ci să-și mai țină câteva și în rezervă, după-cum zice și proverbul bine cunoscut: »bani albi, pe zile negre«.

Ioan Georgescu.

„Reuniunea rom. de agricultură“ — la Aciliu.

— Dela corespondentul nostru. —

Săliște, 16 Decembrie 1901.

(Urmare și fine).

Sedința.

Ajunși la biserică, care îndată se umple de popor, dl președinte al reuniunii, *Demetriu Comșa*, prin un cuvânt de deschidere constată, că poporul nostru din acest comitat a făcut în deceniul din urmă frumoase progrese și pe teren economic. Aceasta declarație o ilustrează cu mai multe exemple. Între altele laudă progresul ce l-a observat în cultura vitelor la locuitorii români de pe valea Hărtibaciului. Laudă de asemenea multele lucruri bune și folositoare, toate semne de înaintare, cari le a aflat azi în comuna Aciliu. Îndeamnă pe locuitorii acestei comune, cari au dat dovezi de hărnicie, a stărui și de aici încolo a înainta pe toate terenurile, folosindu-se de mijloacele ce le recomandă conducătorii lor și peste tot cărturarii poporului român, că numai acestia le doresc lor adevăratul bine.

După-ce ovațiunile, cu cari publicul numeros a acoperit frumosul cuvânt de deschidere, au încetat, dl secretar al reuniunii, *Victor Tordășianu*, schițează momentele mai însemnate din activitatea reuniunii în al 13 lea an al existenței sale. Din raportul general, care cuprinde în detaliu aceste, s'a publicat deja o parte în acest

ziar, ear' membrilor 'li-s'a distribuit în broșură, și din el fiecare se poate convinge despre rodnică muncă ce a dezvoltat reuniunea în anul 1900, pre cum și despre starea și averea reuniunii.

După-ce rațiociniul anului 1900 și budgetul anului 1902, precum și propunerea membrului *D. A. Mosora*, ca în viitor comitetul să mij'ocessă membrilor reuniunii acuirarea de altoi nobili și în număr mare, în felul cum reuniunea soră din Orăștie purcede, dl președinte într'o prelegere de aproape 2 ore a dat mulțime de povește și învățături privitoare la cultura viilor și a economiei de vite.

Stăruie pe lângă locuitorii acestei comune, ca ivirea filoxerei, care pustiește total viile, să-i aște pte pregătiți, ceea-ce s'ar întâmpla dacă deja de pe acum s'ar îngrijii să-și prășească vișă de vie americană. Aceasta s'ar pute face în o grădină anume menită spre acest scop. Poporul convingându-se de temeinicia celor sfătuite de dl președinte, prin graiul dlui notar al lor declară, că se vor sfătui laolaltă și vor chibzui și nisui a-și face o astfel de grădină.

În partea prelegerii despre economia de vite, stăruie pe lângă locuitorii ca să se provadă cu vite de soiul nobil, Pinzgau, cari sânt cu mult mai prețioase ca altele. În legătură cu aceasta stăruie și pentru introducerea nutrețurilor măiestrite și indeosebi a trifoiului, despre a cărui cultivare a vorbit amănunțit.

Graiul curat poporal, stilul ușor și cunoștințele temeinice, precum și metoda de predare al lor, a făcut ca prelegerea să fie ascultată cu atențiune și înțeleasă de toți și fiecare a avut prielnic privilegiu de a-și însuși bogate cunoștințe în materia ce s'a tratat. Îndeosebi poporul se va fi depărtat îmbogățit cu practice cunoștințe, cari puse în praxă, îi vor aduce mari foloase.

După-ce să împart între popor mai multe broșuri apărute în biblioteca economică a reuniunii, dl președinte între ovațiuni furtunoase încheie adunarea generală. Vrednic de amintit e și faptul, că din îndemnul propriu mai mulți țărani din loc s'au înscris de membri ai reuniunii.

coperită cu poală de mătase cu ciucuri, de aur. Ean vezi ce bogat e ferecată în argint și aur evanghelia dela Metropolie.

Sunete de buciume și de trîmbițe vestesc din depărtare apropierea trăsurilor domnești. Peste o clipă sosește înalt prea sfințitul Metropolit Teodosie, înconjurat de archimandriți și tot înaltul cler, și iau loc îndărătul mesei pregătite ca un altar.

De abia pălămarii (crisnicii, feții) avură timp să aprindă făclile din sfecnicile de argint, sub cari era așezată evanghelia, și sgomotul neîntrerupt al trîmbișilor și al buciumentelor, cum și marea mișcare a mulțimei preced imediata sosire a trăsurilor domnești, înconjurate de panduri călări, cu feciorașii de boeri mari urmând leagănele pe caii lor împodobiți cu minunate șeli turcești. Doispre-zece copii de casă și douăspre-zece fete din haremul Doamnei primesc, jos, în fața podișului, acestea sgitând cățui (cădelnițe) de argint cu miresme,

ceilalți ridicând spre cinste bastoanele de argint.

În un haos de strigăte: »Să trăiască Măriile lor!«, din primul leagăn domnesc, tras de opt telegari, având câte un comișel (îngrijitor de cai domnești) călare la dreapta și la stînga, la câte doi din telegari, descind Duca Vodă, Domnul Moldovei și Radu Leon Vodă, Domnul Țării-Românești; — și, după el, Stefan Voevod, fiul domnului muntean. Din al doilea leagăn domnesc se coboară doamna lui Radu Leon și domnița Catrina, fiica lui Duca Vodă, o fată frumoasă de șesșesprăzece ani, pe care când o vedea mulțimea din București esclama:

— Uite! Ileana Cosânzeana!

Hainele ei, ca și ale doamnei, erau muiate în aur, de stofe venetice, de stăteau în picioare. Năfrâmi de Țarigrad, surgociuri (peană la pălărie) blăni, scumpe cu tremurătoare de diamante, erau obiectul de minunare și de vorbă al mulțimii.

Boerimea se închină plecându-se adânc înaintea domnitorilor și a doamnei.

Domnița Catrina e dusă de doamna înaintea evangheliei. Radu Vodă duce lângă domnița pe fiul său, Stefan Voevod.

Atunci metropolitul cetește ectenia de logodnă și domnitorii stînd la dreapta și la stînga logodișilor, împreună cu metropolitul schimbă inelele tinerilor.

Miile de oameni, cari privesc această paradă, isbucnesc în:

Ura! Trăiască mirii!

Acum, boerii se întrec a »hiritisi« (felicita, gratula) pe logodiși și pe părinții acestora, până-ce la semnalul dat de Radu Vodă, începe petrecerea.

Pehlivani (comedianți), aduși anume, minunară lumea cu jocurile lor pe funii. Mai ales pehlivanul Hindiu harap făcea jocuri minunate și nevăzute pe locurile noastre, cum zice cronicarul. Iute om era și virtos. Punea de rînd opt bivoli și sărind peste ei se da în vîzduh peste cap și cădea în picioare de cealaltă

Prânzul comun.

Fruntașii comunei Aciliu după ședință au invitat pe oaspeți în spațioasa sală a școlii, unde li s'a servit un gustos prânz. Mâncările bune și gustoase, pregătite de cărmărița-țerancă din Săliște, *Mărină Ilie Popa*, spre generala mulțumire, voia bună a oaspeților au contribuit ca în tot decursul prânzului să domineze o vie animație. Toastele nu au lipsit. Rostitorii nu s'au mărginit a-și aduce numai laude reciproce, ci toți și le-au presărat cu text instructiv, moral, național și economic. Pe lângă toastele dlor Comșa, Drăgits și Dr. Stroia, merită special a fi amintit entusiastul toast al dlui notar Berghezan. Puțini notari entusiaști ca dl Berghezan vom avea noi Români! Dă-ne Doamne câți de mulți asemenea!

Era deja noapte, când oaspeții rînd pe rînd, însoțiți de ovațiunile frunțașilor comunei, părăsesc comuna Aciliu, ducînd în inimile lor plăcute impresiuni dela această adunare generală.

Incheiu raportul cu un puternic «trăească» la adresa Acilenilor, cari brav s'au purtat! *Arghir.*

Raportul general

al

Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului

pe

— anul 1900. —

(Urmare).

Însoțirea »*Bungărzana*« din Bungard, în anul 1900, care e și al înființării și al activării — la înființare a numărat 26, ear' la finea anului 35 membri. Ea a avut 12 deponenți cu sume dela cor. 5—800; institutul »*Albina*« a deschis însoțirii contcurent de cor. 6000.— Însoțirea are pretensiuni în suma de cor. 7075.51, acordate membrilor cu sume dela 20 până la cor. 200.— Profitul curat realizat în 1900 e cu cor. 190.— Director al însoțirii e notarul Victor Mărgineanu, secretar Toma Ciora, econom, ear' cassar Nicolae Opriș. Drept îmbunătățiri introduse de când cu înființarea însoțirii direcțiunea ne relevează: cumpărarea de pământuri dela comunele vecine, edificarea de 9 case nou

parte. Iși lega chica de coada unui cal domnesc, gras, mare, și un comișel bătea în cal cât putea și nu putea să-și miște din loc.

Se urca pe un »pom mare adus din pădure« și netezit și făcea în vîrfu-i jocuri multe și apoi se dădea de acolo cu capul în jos și cădea în picioare!... Ca acestea multe făcea, de era spre mare mirare și veselie a mulțimii.

După terminarea reprezentațiunii curțile domnești, metropolitul și boerii de divan merseră să ospéteze la cortul anume pregătit în deal, dinspre Mihai Vodă. Și mai erau acolo corturi numeroase pentru boerimea oeealaltă și pentru măimării și neguțătorime, ear' în corturi mesele erau întinse, ca la o nuntă domnească. Afară din corturi încă era ospétat poporul, și buțile de vin de Dealu-Mare le deșerta mulțimea în chiote și danțuri.

Până a doua zi se prelungi sêrbarea, noaptea fiind luminată de masala-

față de 1—2, ce se edificau anual mai nainte; ajutorarea membrilor în casuri de moarte prin acordarea de împrumuturi momentane etc. Însoțirea se ocupă și cu înființarea unei reuniuni de înmormântare.

Însoțirea din *Poplaca*, cu firma înregistrată, încât ne este cunoscut nu și-a început activitatea. Pașii făcuți de noi în scopul înființării de-ase-menea însoțiri în Rêșinari, Sebeșul-inferior, Slimnic, Sadu etc. — au rămas fără rezultat.

Colecțiunea de modele din industria de casă (lucru de mână femeesc).

În înțelesul §-ului 1, lit. c., din statute, în cercul de lucrare al Reuniunii noastre cade și înaintarea industriei de casă, adică a acelor îndeletniciri ale oamenilor nostri dela sate mai ales, cari dau mijloacele și uneltele trebuia-cioase la îndeșterea multelor și feluritelor trebuințe în ce privește hrana, îmbrăcămîntea și locuința lor. Spre aceste scopuri multe lucruri folositoare și frumoase totodată știe să sêvîrșească țeranul nostru, dar' și mai multe și mai vrednice de laudă femeia română, cu drept cuvînt laudată de toți pentru hărnicia, istețimea și gustul, cu care isprăvește țeseturile, chindisiturile, aleseturile, împletiturile sale mult prețuite nu numai de noi toți, ci și de oamenii pricepători ai altor neamuri străine.

Voind comitetul D-Voastră să-și îndrepte mai cu stăruință luarea aminte, pentru a face cu puțință, ca cu vremea și în acest însemnat și rodnic ram al economiei să facem spor, — a lansat anii trecuți un călduros apel cătră frunțașii nostri rugându-i să ne trimită din lucrurile de mână sêvîrșite de ei și de temeile lor câte un lucru (unealtă, țesătură, cusătură, acaret etc.) din cele mai bine isbutite, sau câte o muștră (probă) barem, unde nu se poate trimite lucrul întreg, ca astfel să vedem: ce se lucră prin diferitele comune, și apoi să chibzuim mijloacele, cum aceste lucrări să se sêvîrșească și mai bine și cu unelte mai desêvîrșite, cum ele să se facă în cătățime mai mare și cu muncă mai puțină, și cum în sfișit s'ar

lele (lămpașe cu rășină) purtate de masalagii domnești și boerești și de focurile de stînjini de lemne, la cari se frigau boi întregi.

— Da bine, jupân Barbă-Nesgră, numai logodna, nu și cununia?

— Ci-că, jupân Piele-Groasă, cununia o să se facă la Moldova. Ce mai veselie și pe-acolo!... Ian dă o dușcă din fedeleș, în socoteala cununiei, unde noi n'o să mergem.

Și fedeleșele mereu, mereu deșertate, plătiră cetelor și pentru nunta ce avea să fie în Moldova.*)

*) Cronicele moldovenești nu menționează despre aceste sêrbări și nici despre cele-ce s'ar fi făcut la Iași, ba nici chiar de logodna aceasta raportată de cronicarul Constantin Căpitănu. Totuși că asemenea încusorire între Duca Vodă și Radu Leon s'a făcut, eu am probat-o în istoria mea, cu pomelnicul de marmoră dela metropolia din Iași, unde am aflat trecut pe Ștefan fiul lui Radu Leon, cu soția sa Caterina între membrii familiei Duca-Vodă.

puté ajunge la material mai bun și mai ieftin pentru facerea tuturor acelor lucruri.

Din lucrurile adunate intenționăm a înființa un muzeu de lucruri de industrie de casă.

Apelul nostru rêsunet a aflat, și în mâinile noastre să găsească numeroase modele, ce cinste fac femeii române. În raportul nostru viitor ne vom permite a tracta mai pe larg acest obiect.

Mașini și unelte economice.

Cu scop de-a îndemna poporațiunea noastră de-a se îndeletnici în lucrările sale cu mașini și unelte economice și de-a se convinge despre sporul ce ele îl fac — comitetul pune regulat la dispoziție publică și în mod gratuit mașina de sêménat, sâpătoarea Planet junior, grapa de mușchi etc. Observăm aci, că multe din uneltele de noi procurate și date spre folosință, au fost replătite de frunțașii din comune, cari le-au reținut pentru ei.

Mașina noastră de sêménat în anul 1900 a fost folosită de locuitori din comuna Deal, Apoldul-de-jos și Gurariului

Biblioteca Reuniunii noastre.

Cu toate mijloacele neînsemnate-țe Reuniunii i-au stat în tot timpul, la dispoziție, ea chiar din primii ani ai existenței, ca folositoare să fie obștei. de pretutindenea, e pus temelie unei modeste *biblioteci economice*. Inceputul l'a făcut cu scoaterea broșurei întitulate »*Ținerea vitelor*« de *Eugen Brote*; »*Trifoiul*« de același; »*Prăsirea pomilor*« de *D. Comșa*; »*Legea veterinară*« de învățătorul *Muntean*; apoi »*Însoțirile de credit*« (*Raiffeisen*) de *Dr. Aurel Brote*; »*Cartea stuparilor săteni*« de *Romul Simu*, etc. etc. Epușându-se primul tiragiu al unora dintre aceste cărți, ele au fost scoase în a 2-a ediție. Dintre cărțile noastre în anul 1900 am scos în a 2-a ediție, »*Prăsirea pomilor*« și »*Legea veterinară*«. Intre cărțile din biblioteca Reuniunii noastre sênumără și »*Statutele tovărășilor agricole*« și »*Statutele însoțirilor de credit*«.

Publicațiuni diferite.

Dintre publicațiunile de interes, făcute de noi în cursul anului 1900, scoatem la iveală: rescriptul ministerial relativ la distribuirea prin minister în anul 1899 a 1828 tauri, 1148 ieri, 108 berbeci și 2924 cocoși, pentru prăsirea animalelor în comunele din cele 18 inspectorate districtuale; publicațiunea magistratului nostru despre animalele stricacioase; publicațiunea ministerială despre lăptăriile înființate în țeară; programele examenelor, ținute la economia de model a comitatului nostru; programul tîrgului de vite de prăsilă periodic al XI-lea, subvenționat de comitatul nostru; rescriptul ministerial, prin care se pune în vedere, că în scopul studiării referințelor economice din străinătate, a trimis în calitate de raportori economici, anume pentru referințele din Germania, Dania și Olanda, cu sediul în *Berlin*, pe consilierul ministerial *Ieronim Malcomes*; pentru Anglita și Franța, cu sediul în *Londra*.

pe fostul deputat *Andrei György*; pentru țerile din Balcani, cu sediul în *București*, pe proprietarul *Iuliu Gaál*; pentru Statele-Unite americane, cu sediul în *Washington*, pe *Alois Paikert*, pe toți acestia cu chemarea de a studia mersul politicii economice și reformele introduse în economie și a servi cu cunoștințele lor Reuniunilor și particularilor. Rescriptul despre nechemarea sub arme a rezerviștilor din clasa muncitorilor de câmp pe timpul aratului, sămănăturii și a secerișului. Diferite publicațiuni despre posturi de brânzari etc. Instrucțiuni despre măsurile de luat contra muștelor de Hessa etc. etc.

(Va urma).

Boala de gură și de unghii.

Ivindu-se boala de gură și de unghii în mare măsură în România, precum și în comitatele Brașovului și Făgărașului, ministrul de agricultură a dat o ordinațiune, prin care provoacă autoritățile comitatense și comunale să facă tot ce e cu putință, ca boala să nu se lătească.

Fiindcă și aici paza bună ferește primejdia rea, vom da unele îndrumări, cari urmate fiind, vor pune stavilă acestei boale, care aduce atâta pagubă economilor noștri.

Boala de gură și de unghii se ivește mai ales la vite, porci, oi și capre. Animalul poate căpeta de mai de multe ori, chiar și într'un an, boala aceasta, de aceea și vitele, cari au căpetat-o odată și s'au vindecat, trebuie ferite de cele bolnave.

Întemplantu-se într'o comună un cas de astfel de boală, diregătorul comunală e datorat: 1. să mijlocească ca vita bolnavă să fie numai decât separată de altele; 2. vitele cari au fost laolaltă cu ea încă să fie separate; 3. toate vitele bolnave, precum și cele ale celor doi vecini să fie supravegiate; 4. pasapoarte de vite să nu mai deie și dela cei-ce au vite bolnave să li-se iee; 5. măcelarii și negustorii de vite să fie opriți de a intra în grajdurile proprietarilor dela vitele înșirate sub 1—3; 6. să fie încunoștiintată diregătorul de instanța I.

Cele dintâiu semne ale boalei de gură sunt următoarele: friguri nu prea mari, cari se cunosc de pe păr, care sburlește și-și perde strălucirea, trupul n'are aceeași temperatură pe tot locul, pofta de mâncare e slabă, lapte puțin, rumegarea incetează. Pelita din gură începe să se roșească și să se formeze scuipat. După 2—3 zile se fac pe gingei, pe marginile limbii și pe baze mici beșicuțe albe, cari se fac tot mai mari, crepă și rămân rane deschise. Scuipatul curge din gură. Vitele slăbesc, laptele e gălbuiu-alb, bălos și are gust rău. Din cauza aceasta și fiindcă boala poate trece și la oameni, vnzarea laptelui dela vite bolnave e oprită.

Semnele boalei de unghii seamănă cu ale celei de gură. Îndeosebi în crepătura dintre unghii se umflă pielea,

răsar niște beșicuțe mici, cari încă se măresc, se împreună și lasă rane după ele. Puroiul din aceste bube se uscă. Vitele schioapătă.

Cu cât se recunoaște boala aceasta mai curând și cu cât se iau măsurile de îngrijire mai iute, cu atât mai mult vom împedeca lățirea ei.

SFATURI.

Cei mai buni mânzi îi căpătăm dela epe, cărora li-se dă nutreț de valoare mijlocie și sunt puse la lucru nu prea obositor.

Carii se depărtează din lemnul mobilelor, punând în ele un blid cu ghindă proaspătă, care poate fi și cojită. Mirosul ghindei îi atra geși în curând umplu blidul. Fiind mobila mare, e bine să punem în ea mai multe blidișele cu ghindă.

Șaracii se prăpădesc, dacă punem în locurile, unde umblă, mici globurile făcute dintr'un amestec de slănină sau unt ori unsoare rancedă, aluat de făină și răzături de fer.

Știri economice, com. indust. jurid.

Esportul ouălor din Bulgaria în cursul lunii Septemvrie a fost de 102 vagoane, din care 51 vagoane pentru Austro-Ungaria, 30 vagoane pentru Germania și restul pentru alte țeri.

Prelegeri pentru meseriași. Comitetul Asoc. pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români în Brașov a început o serie de prelegeri publice pentru meseriași. Prima prelegere s'a ținut Duminecă la 8 Dec. n. a. c.

Producțiunea vinului din întreaga lume în toamna anului curent a fost de 145.000.000 hl.

Regularea Târnavei. Ministrul de agricultură a dispus facerea planului tehnic pentru regularea Târnavei pe teritorul Sighișoarei.

Țiganii ferari. Ministrul de comerț a hotărât sub nr. 67.798/901, că ferarii țigani să nu fie conturbați în meseria lor, dacă n'au ajutoare și se ocupă numai cu afacerea de obiecte mai neînsemnate de casă, cum sunt linguri, lopeți, clește, hârlețe, sape etc. Potcovitul le este oprit în comunele, unde sunt ferari, cari au învățat meseria lor la măestri recunoscuți.

Scumpirea cărților postale. Ministrul de comerț, *Hegedüs Sándor*, a dat un ordin, în urma căruia începând cu ziua de 11 Ianuaris prețul cărților postale interne se urcă dela 4 bani la 5 bani, ear' mandatele postale atât interne, cât și externe vor costa dela aceeași dată în loc de un ban doi bani.

Mandatele vechi, precum și cărțile postale, provăzute cu diferența de un

ban, vor fi primite la postă și înmanate până la 30 Aprilie 1902.

Ilustratele încă vor trebui timbrate cu 5 bani în loc de 4.

FELURIMI.

Mâncarea la Romani. La început hrana Romanilor era foarte simplă. Sute de ani nici chiar frunțașii nu aveau la masa principală (cena) decât două feluri de mâncări. Din primele timpuri ale imperiului însă ne-au rămas în satirele lui Horatius, Juvenal, Marțial și Petroniu diferite date despre luxul rafinat, ce se introdusese în hrană. Cu deosebire xeniiile din cartea XIII. a lui Marțial conțin o listă completă despre mâncările și beuturile gurmandului roman. Mâncarea națională a populației italice în primele timpuri era un fel de mămăligă (plus) de alac (far, ador) sau grâu (triticum) excepțional și din zarzavaturi (olera) sau legume (legumina). Cucuruzul era necunoscut, secara (secale) nu se cultiva, ci era considerată ca buruiană; orzul (hordeum) se cultiva pe ici pe colo, nu era însă considerat ca nutritiv. Mai târziu se cocea și pâne în case, brutari (pistores) înș nu erau în Roma, decât începând cu anul 171 a. Chr. De acuma s'a introdus pânea cea bună de grâu (panis siligineus), pânea mai ordinară (p. cibarius), pânea militară (p. castrensis), pesmeții de corăbii (p. nauticus), pânea de orz (p. hordaceus), pânea de meu sau mălaiul (miliun) și altele. După brutari au urmat îndată cofetarii (dulciarii) cu alaturile lor mai fine ca: cozonacul (placenta), confect (pastilli), prăjitura (bucella) etc. Pe lângă mămăligă și pâne la început era hrana vegetabilă cea dominantă, ear' cărnuri mult mai rar, decât în timpurile mai din urmă ale domniei romane și decât la noi. Mâncările cele mai simple erau fasolea (fabae) și ceapa (cepa). Veritabilul Roman, cum a fost d. e. Cato cel bătrân, totdeauna mirosea a ceapă. — Când cetim aceste lucruri și ne reamintim, că străbunii noștri pe acele vremuri erau mai voinici și mai virtuși decât ori când, imposibil să nu ne gândim, cu milă și cu scârbă la acei degenerați moderni de ai noștri, cari reclamă chiar și prin internatele de educațiune hrană luxoasă! — O. G. T.

GLUME.

Judecătorul: Ce, nu te lași de obicei? Ear' ai fost prins furând.

Acusatul: Ce să fac? am ascultat de doctor.

Judecătorul: Cum așa?

Acusatul: Poi, au zis doctorii, că pe vreme de epidemie nu e bine să-ți schimbi obiceiul!

Esamen la științe:

Profesorul: — Tinere, să ne spui dta, unde să află mai multe diamante?

Elevul, cu siguranță. — La cămătari, dle.

Doamna: Aceasta e prea mult, să știu, că mâne mă întorc la mama.

Domnul: E o amenințare sau o promisiune?

CRONICĂ.

AVIS. Cu numărul de față terminăm trimiterea mandatorilor postale la adresa iubitorilor nostri abonenți. După-cum am comunicat deja, mandatele acestea mai sînt valabile (bune) numai pînă la începutul anului viitor, de atunci încolo se folosesc alt soiu. Deci cei-ce nu voesc să iee altele, să le folosească acestea pînă nu le expiră termenul.

Atragem totodată atențiunea cetitorilor, că acum e privilegiul cel mai bun de a comanda și „Călimdarul Poporului“, dincare nu mai sînt multe exemplare, precum și alte cărți („Prăsirea pomilor“ etc.), al căror preț poate fi trimis cu mandatul „Foi“.

Dar preainalt. Maiestatea Sa a donat bisericii gr.-cat. române din Stațiora, distr. Izei, comit. Marmăției, 100 coroane, pentru terminarea edificării bisericii de acolo.

Hirotoniri. Înalt Prea Sfinția Sa Metropolitul Mețian a hirotonit întru presbiter pe clericul Moise Flitter, ales paroch în Sarpotoc (tractul Sighișoarei), și pe clericul I. Hopârtean, ales paroch în Cucerdea (tractul Turzii).

Tot ieri a hirotesit întru protopresbiter pe presbiterul Ioan Teculescu, alesul protopresbiter al tractului Albeștii.

Daruri pentru sf. biserică. Răposata Ana Sionca a dăruit, pînă a fost în viață, bisericii gr. cat. din Homorod ornate bisericesti în valoare de 100 cor. — Nicolae Palu și soția sa Mia au dăruit bisericii gr.-cat. din Lunca ornate bisericesti în preț de 100 cor. — Véd. Maria Popa și familia din Reghin a dăruit pentru biserică din Schiopi un rînd de vestimente în preț de 90 cor., și un potir în preț de 50 cor. — Nechita Tolan și soția sa Maria din Schiopi au donat bisericii din Măgura un rînd de vestimente bis. în preț de 100 cor. — Morarul Ioan Radu din Măgărei a contribuit pentru procurarea unei cruci pe turnul bisericii 16 cor. — Dl. Simion Moldovan, învățător pensionat în Betlean (comit. Solnoc-Dobâca) și soția sa Floarea Moldovan n. Cărc, au depus 200 cor. la „Someșana“ din Deșeu în favorul bisericii române gr.-cat. din loc.

Tuturor acestora li-se aduce mulțumită din partea poporenilor.

Înmormântarea avocatului Dr. Victor Marc din Șomcuta-mare s'a făcut cu mare solemnitate Joi, în ziua S-tului Nicolae. Tot ce a avut Chiorul mai distins — apoi o mare mulțime de țărani din loc și jur s'au grăbit să dea ultima cinste aceluia, care în toată viața a fost părintele apărător al necăjiților și stălp puternic al vieții sociale din Chior. Românii, jurisdicția și societatea din Chior au îndurat o grea lovitură prin moartea prea timpurie a avocatului de bun renume Dr. Victor Marc. Ceremonialul înmormântării l-au săvîrșit 7 preoți în frunte cu Rev. domn protopop Ioan Serb. Cântările funebre le-au îngrijit corul „Reuniunii române din Șomcuta“ — sub conducerea vrednicului Elie Pop. Cuvântări au ro-

stit: preotul Alexiu Pop din Sasari, protopopul Ioan Serb, preotul romano-catolic (în numele prietenilor străini de neam) și avocatul Dr. Teofil Dragoșiu în numele baroului și camerei advocațiale. Sierul a fost acoperit de zeci de cununi. În veci pomenirea neuitatului avocat — părinte!

Nutreț pentru pești. După cum spune un negustor de cai din Ungari, din cei 17.000 cai cumpărați de Englezi în Ungaria și Rusia, 9400 s'au prăpădit înainte de-a ajunge la Africa-de-sud. Dela insula Madeira pînă la Sf. Elena au trebuit mereu să arunce ciii morți în mare.

Englezi cumînți. Un oficer englez rentors din Africa-de-sud și-a cerut salariul restant de pe 2 luni. I s'a cerut să aducă un „life certificat“, adică o adeverință, că a fost în timpul acela în viață. Din greșală a dat un certificat numai pentru luna a doua. Pentru luna întâiu ministerul de războiu n'a vrut să i plătească, pentru că n'a dovedit, că trăia și în luna premergătoare.

Moarte dintr'o măsea. În Panciova s'a dus economul Simon la un barbier, ca să i tragă o măsea. N'a vrut să meargă la doctorul, căci aceasta e mai scump. Barbierul i-a scos măseaua, dar spre nenorocirea omului. Cleștele fiind ruginite, i-s'au înveninat sângele, din care cauză a murit.

Catedră de limba română în Mons (Belgia) Domnul *Alphonse Bayot*, doctor în filologie, a deschis un curs de limba portugeză și română la „Ecole supérieure commerciale et consulaire“ din Mons (Belgia), unde pînă acuma nu se propuneau, decât celelalte limbi romanice. Dl. *Bayot*, care posedă frumoase cunoștințe în specialitatea sa și e autorul mai multor scrieri de valoare, a avut profesor de limba română pe dl. *Dr. Sextil Pușcariu*.

Necrolog. Subsemnații cu inimă îndurerată, aducem la cunoștință mutarea la vecinicie a preabunului nostru părinte *Michail Ardelean*, paroch rom. gr.-or. al Chitighazului și asesor ord. scaunal, care, provăzut cu Sfintele Taine, și-a dat blîndul suflet în mâinile Ziditorului, Duminecă, în 9/22 Decembrie a. c. la orele 3 dimineața în anul 85 al etății și 61 al serviciului pastoral. În mormântarea a fost Marți în 1124 D. dimineața, la orele 11, după ceremonia-lul oriental, la cripta familiară dela biserică din Chitighaza. Fie-i țărîna ușoară și amintirea binecuvîntată! Il deplîng fiii *Maria Ardelean*, *Nicolau Ardelean*, *Ioșif Ioan Ardelean*, *Augustin Ardelean*, și numeroase rudonii.

Logodnă princiară. Din Pojon se anunță logodna archiducesei *Maria Cristina*, fiica archiducelui *Friederich*, cu principele *Emanuel Salm-Salm*.

Nou doctor juris. Sâmbătă, la universitatea din Cluj, a fost promovat la gradul de doctor în științele juridice candidatul de avocat *Michail Brădiceanu* practicant în cancelaria advocațională a dlui Dr. Octavian Rusu.

Banconote falsificate. În Turda tot mereu circulă și acuma banconotele falsificate de 10 fl.

Viață lungă. Din Iași se scrie, că în comuna Rădăești a murit în mod subit un bătrîn sătean, fost slugbaș la curtea domnească a lui *Mihalache Sturza*, în etate de 118 ani.

Cum se prădează banii! Viena are acum o senzație actuală. Noptile trecute un aristocrat polon contele *Potocky* a perdut în cărți în clubul *Jockey*, 2,200.000 de cor. Colosala sumă a câștigat o un sportman și deputat Ungur. Neavînd polonul toți banii a rămas Ungurului dator. — Clubul *Jockey* tănuiește întreagă chestia, fiind jocul hazard de cărți oprit de autorități, de când — nu de mult — un baron austriac și-a perdut întreagă averea la cărți și a fost nevoit să ia lumea în cap. A emigrat la Transvaal.

Datoria la Jidov. Ni-se scrie din Veneția infer.: După obiceiul foarte dureros de pe la noi, mulți săteni s'au îndatorat la Evreii din sat pentru spurcatul rachiului. Zilele trecute se trezesc vre-o 150 de inși cu provocare dela un avocat, ca în termen de 3 zile să plătească datoria Jidovului precum și speșele de improcesuare. Chiar și cei datori cu 10—15 cr., erau provocați să plătească câte 2 cor. 50 bani speșe. Se înțelege, că cei-ce mai au mințe se căesc, că au intrat în cărcimă, dar' acum e prea târziu. În numărul 26 al „Foi Poporului“ am cetit, că în satul acesta s'a înființat o societate de temperanță la stăruința preotului *Ganea*. Acesta se fie oare rezultatul dobîndit de societate? *Un binevoitor*.

De ale rachiului. Ear' avem tristul prilej de a înregistra mai multe fapte rușinoase, nenorociri și crime pricinuite de rachiul.

Din Lăslăul-român ni-se scrie: Locuitorul *Toader Olariu* și-a adus acasă rachiul și a beut la olaltă cu nevasta pînă s'au îmbătat. În beția lor s'au certat, bărbatul a luat mestecătorul și a crepat capul nevastei. În furia lui nu s'a mulțumit cu atîta, ci a mai luat o mătă de fer de pe vatră și atîta a lovit-o cu aceasta, pînă-ce femeia a rămas moartă. Ucigașul e în temnița dela Ibașfalău. *I. Floas*.

Din Veștem ni-se scrie, că fruntași de ai comunei s'au apucat de rachiul în cărcimă, s'au certat și apoi s'au bătut, ceea-ce a indignat poporul.

În Silinghiș (Bănat) a fost ucis cu băta cărcimarul *G. Bubdea* de un muncitor *Andrei Katona*. Acesta se supărăse, că cărcimaru nu mai voia să i dea rachiul, fiindcă era beat.

În Viena s'a rămășit un student de 22 ani, că va bea 25 pîhăruțe de rum unul după altul. A câștigat rătăgagul, dar' n'a ajuns bine acasă și a murit din cauza înveninării cu alcool.

Nu te juca cu pușca! Finanțul *Ugray A.* din Cubin a fost săptămîna trecută în Mramorac (Bănat). Din glumă a întins pușca înspre un locuitor de acolo cu numele *G. Mileva*, pușca, despre care zice, că nu știa, că e încărcată, s'a slobozit și omul a căzut mort la pămînt. Ucigașul s'a prezentat singur la judecătorie.

Tălhari. În Vlaicoveț se pomeni locuitorul *G. Asea* din somn și vîzîu cu spaimă, cum adunau trei hoși lucrurile din casă. El strigă după ajutor, unul dintre hoși îl lovi însă cu un bîț de fer în cap, așa că bietul om își perdu conștiința. Când și-a revenit în ori, hoșii erau duși. Gendarmeria a prins deja unul dintre ei.

Liga culturală va inaugura în cîrînd șezătorile sale literare și artistice. La acele șezători oameni de seamă vor ține conferințe cu subiect național, vor cîta bucăți literare, ear' apoi se vor cîta diferite bucăți musicale. Pînă acum au promis, că vor vorbi la șezătorile Ligei: dl. *Hașdeu* și d-na *Dunca Schiau*.

Un cadavru într'o ladă. În magazinul dela stația din Măcău simțiră funcționarii de gară înainte cu câteva zile un miros de cadavru. Au căutat toate pachetele, până-ce au ajuns la o ladă, pe care sta »Haine vechi«. Desfăcând lada, s'au dat îngroziiți înapoi. În ea era cadavrul putrezit al unui om bătrân. Cercetându-se, s'a aflat, că lada a fost dată în Timișoara la postă de proprietarul Hayda Péter. Tatăl seu murise și ea se nu plătească cheltuielile mari pentru un transport de om mort, a pus cadavrul într'o ladă, pe care a scris, că cuprinde haine vechi.

Princesă ca servitoare. În spitalul din Chieff au primit o femeie foarte frumoasă și elegantă. Bolnava a zis, că se numește Anastasia Nicolaevici și a fost servitoare la un negustor din Chieff. Aceasta din urmă e adevărat, dar după multe cercetări aflată, că ea este o princesă rusă, care a locuit nu de mult în Gacina, la palatul Țarului. Numele ei adevărat este B. O'ga și este princesă adevărată și a fugit de furia bărbatului seu.

Ea a vrut să fugă și dinaintea societății Petersburgului. Ea s'a întors deja la Petersburg.

Un os ucigător. Un țăran din Pocaș a tăiat porcul. Când l-a desfăcut, s'a înțepat într'o țandără de os. El n'a băgat în seamă rana și a lucrat mai departe. Rana i-s'a înveninat însă și a doua zi a murit între cele mai mari chinuri.

Falsificatori de bani. Poliția din Mehala a deținut săptămâna trecută trei inși, membrii ai unei bande de falsificatori din Samlac. Aceștia făceau piese de 5 coroane. La unul din ei au aflat material, din care fabricau banii, la altul o scrisoare, în care se cereau parale pentru modelele de ghips.

Scandal de stradă. În Ungarisch-Altenburg se întâlniră doi oameni pe stradă. Unul a scuipat pe celalalt în față, cel scuipat a ridicat bastonul și l-a lovit în cap pentru aceasta. Credeți, că e vorba de Țigani? Aș! Unul a fost vicecomitele de mai nainte, Toth, celalalt următorul lui în slujbă, Pogány.

Emigrări. Din comitatul Gömör al emigrat la America în cei din urmă trei ani 4419 persoane, și anume în anul 1899 1175, 1900 1459 și în anul acesta 1785. Toți au avut pasapoarte în regulă.

O carte bună. »Curs practic de economie, întocmit pentru școalele populare de Ioan Georgescu, inv-dirig. Ed. IV. revizută și adăv. cu 65 ilust. Ed. libr. Ciurecu, Brașov«. Dl I. Georgescu e cunoscut ca bun scriitor economic și din »F. P.«, așa că opul dînsului nu are lipsă de multă laudă. Recomandăm învățătorilor și plugarilor cu tot-dinadinsul cartea, care costând numai 60 bani n'ar trebui să lipsească din nici o casă. În numărul viitor vom reproduce la »Partea economică« o părțicioasă din ea.

Regina României, născută la 16/29 Decembrie 1843, își va celebra Duminecă aniversarea nașterii sale. Cu această ocaziune se vor organiza mari sărbări. Înainte de amiază, ministrii și persoanele oficiale vor asista la »Te Deum« la Mitropolie, apoi consiliul de ministri se va duce la palat pentru a prezenta Reginei felicitările sale. După amiază reprezentație pentru școlari la teatrul național (Sinziana și Pepelea, de V. Alexandri) ear' seara reprezentație de gală (Curcanii).

Atentat contra lui Roosevelt. Din Paris se telegrafează, că ziarele de acolo publică amănunte despre un atentat săvârșit contra actualului president al Statelor Unite. Pe când Roosevelt se plimba adevă în societatea ambasadorului englez Pauncefotte, un anarchist a năvălit asupra lui și l'omoare cu boxul. Roosevelt însă, care este un atlet vestit, a parat lovitura și i-a tras una cu pumnul în cap agresorului, încât acesta a căzut la pământ aproape leșinat.

Somn lung. În Nograd Vadkert doarme femeia celui mai bogat țăran din sat de 5 săptămâni. Ea nu se pomeneste fără pentru câteva secunde, când îi pun eter sub nas. Intreg corpul ei e neînțeles. Ea e nutrită pe cale măiestrită. Mulți de cei-ce umblă cu panorame l-au imbiat pe bărbatul cu sume mari de bani, dacă le va da lor femeia, ea se o arete pe bani. Dela Budapesta au plecat mai mulți medici, ca să cerceteze lucrul.

De-ale timpului. Din mai multe părți ale țării se vestește un timp obișnuit numai vara. Pe la Sibiu, pe valea Jiului, prin Budapesta a fost Duminecă furtună cu fulgere și durduhuri. La Sibiu s'a văzut înainte de amiază și curcubeu. În Spania, din contră, a fost un ger așa de mare, încât au înghețat și oameni. Tot așa se vestește din Petersburg, că la Charcoff sunt niște înspăimântătoare viscole cu zăpadă. Circulația trenurilor e întreruptă. Mai multe trenuri sunt îngropate în zăpadă și călătorii primesc proviziunile, ce li-se aduc, cu săniile. Sunt viscole mari, cari au produs pagube grave și la Ecaterinoslav, Rostov și Nowocerkask.

Un om brav. Pe bordul unui șlep (corabie de cărat), care era pe Tisa lângă Seghedin, se juca fetița de 4 ani a unui corăbier. Din nebagare de seamă, căzu în rîu, ear' tatăl ei, care văzuse nenorocirea, sări într'o luntre și se repezi după ea. Se apropiase deja de fetiță și era să pună mâna pe ea, când căzu amețit în luntre. Un muncitor, Mihai Simon, văzând, ce se întâmplă, alergă iute cu altă luntre și scapă copila și pe tatăl ei.

Pentru o fată. Bătașul I. Radi din Derecske (Bihar) și F. Lore tot de acolo iubiau aceeași fată, care ținea mai mult la cest din urmă. Zilele trecute s'a dus Radi la Lore, ea se-l omoare. Văzând fratele acestuia primejdia, a luat un topor și a ucis pe Radi.

Moarte în fântână. Șt. Gila, fântănar în Șarcad (Bihar), lucra la un negustor, cărui avea să-i facă o fântână. Când a ridicat ajutorul lui o vadră cu pământ, s'a rupt funia, de care atârna, și vadră a căzut în capul bietului Gila, care a rămas mort pe loc.

Cea mai bătrână domnișoară din Ungaria este de sigur d-șoara Hermina Reiner, care acuma a implinit 105 ani. Ea s'a născut la 1796 în Tirol și a venit ea fată tină cu părinții sei în Ungaria. Pe la 1826 a cerut-o un oficer de cavalerie francez, pe care l-a iubit și ea, dar nu s'a putut hotărî să-l ia de bărbat și se meargă așa departe. Mai târziu a cerut-o un comerciant armean, pe acesta nu l'a iubit. Și așa a rămas fată până în ziua de astăzi. În viață n'a fost bolnavă nici-odată. Dela 1851 locuiește în Pesta și dela 1872 este internă în asilul săracilor din str. Alsó-Erdősor. Zilele acestea a rugat pe medicul asilului să întrebe în comuna sa natală, dacă mai trăiește cineva din neamurile ei? I-a venit răspuns, că nimeni nu mai trăiește.

Administrație model. Comitatul Torontalului s'a făcut vestit cu jafurile, ce le-au săvârșit unii dintre slujbașii lui. Despre administrația aceasta s'a făcut de multe ori arătări la Budapesta, dar până bine de curând înzădar. Abia acum s'a trimis un comisar ministerial, care a introdus cercetare. Mai mulți funcționari dela preturi și centru au fost suspendați. Între aceștia e și fostul prim-pretor din Alibunar, care a păpat banii drumurilor.

O glumă cu rău sfârșit. În comuna Rînghilești (Moldova) mai mulți locuitori, ce veneau de pe ogorul lor, înoptând puțin și-au propus, ca să glumească cu trecătorii, prefăcându-se în o turmă de lupi, căci fiind în spre seara sfântului Andrei, fiecare văzându-i mergând pe patru picioare îi va lua ca atare. Eată că deodată trecătorul Lupu Gurăndeanu, care era înarmat, vede că easă o dihanie și se apropie spre el; întunecimea nopții însă făcea, ca să nu se poată distinge. Numai decât Gurăndeanu ia pușca de pe spate și ochește.

Drept răspuns, însă, care nu-i fă mirarea trecătorului, când în loc să audă un strigăt al unei bestii auzi un dureros vas omenesc. Și în adevăr, apropiindu-se de rănit, putu vedea cu groază, că nu e altul decât consăteanul seu Vasile Enăcheanu al Popei.

Rănitul a fost transportat la spital, ear' în privința lui Lupu Gurăndeanu s'a deschis o anchetă.

Preoți noi. Joi, în ziua marelui arhieru Nicolae, Escelența Sa Metropolitul din Blaj a hirotonit de preoți pe următorii domni: Nicolae S. Aron, dispus adm. parochial în Tîmpăhaza-Uifalău, Iacob C. Domșa, practicant la oficiul metropolitan și Vasile Micu, dispus administrator parochial în Palatca (Câmpie).

Agentură a despărțământului Asociațiunii. În 8 Decembrie s'a înființat în Bucium agentura despărțământului »Asociațiunii p. lit. și cult. pop. român« — Abrud—Câmpeni.

Distincțiune meritată. Din Alba-Iulia ni se scrie, că vrednicul și harnicul preot de acolo dl Florian Rusan a fost distins de către I. P. S. Sa Metropolitul Meșianu cu brău roșu.

Sedință publică la Academie. Academia Română a ținut sedință publică, în care dl Gr. Tocilescu a vorbit despre *Tesaurul dela Pietroasa*, ear' dl Dr. V. Babeș despre *Virusul turbării*.

România la espoziția din Madrid. România a fost invitată de guvernul spaniol să ia parte la espoziția internațională de avicultură, ce se va ține anul viitor în cursul lunii Maiu la Madrid cu ocaziunea sărbătorilor de încoronare a regelui Alfons al XII-lea.

Poporațiunea Rusiei. După rezultatul conscripției din urmă poporațiunea Rusiei e de 125 mil. 668 mii. Din aceștia 87 mil. 384 mii sunt ortodoxi (gr.-or.), 11 mil. 420 mii rom.-cat., 13 mil. 888 mii mohamedani, 5 mil. 189 mii Jidani și 3 mil. 743 mii protestanți. Ceialalți sunt sectari.

Petrecere cu dans se va aranja în Lupeni (comitatul Hunedoarei), Duminecă, 12 Ianuarie 1902 n., în sala dela »Hotel Central«. Începutul la orele 8 seara. Prețul intrării: de persoană 2 coroane, de familie 3 coroane. Venitul curat e destinat în favorul bisericii gr.-cat. din loc.

Universitate italiană în Triest. Intr'una din zilele trecute o mare adunare festivă s'a ținut în Triest, la care au luat parte peste 4000 de persoane, între cari reprezentanții orașelor italiene și ai universităților austriace. Teatrul a fost ticsit. S'au rostit mai multe vorbiri insuflete, în cari oratorii au pretins înființarea unei universități italiene în Triest. Adunarea s'a terminat cu un banchet.

O întimpinare. Drept răspuns la scisoarea din Coroi-Sân-Mărtin, publicată în nr. 49 al „foii” ne scrie un parochian de acolo, că senatul bisericesc a fost adunat în 2 zile, ca să se sfătuească despre afaceri bisericești, nu ca să benchetuească. Celelalte spuse încă le declară de neadevărate.

Omor în pădure. Din Chișineu ne scrie: Codreanu (brănișterul, pădurarul) contelui Nádasdy, Nichită Toma, s'a întelnit în pădure cu Anania Bălan, un vestit braconier (hoț de pădure). El l'a tras la răspundere, Bălan însă a îndreptat pușca asupra lui. Toma, în primejdie, l'a prevenit împușcându-l. Pe mort l'a îngropat acolo în pădure. Mai târziu, muștrat de conștiință, s'a înșinat singur la judecătoria.

Ungaria întâiu și — pe urmă. După statistica publicată acum de curând de direcțiunea vămilor franceze, cele mai multe mărfuri le-a spus Ungaria, căci ale ei reprezentau o valoare de 43 mil. franci (lei), apoi Statele-Unite din America-de-Nord (29 mil.), Italia (26 mil.), Germania (23 $\frac{1}{2}$ mil.), Austria (23 $\frac{1}{2}$ mil.), Rusia (22 mil.), Anglia (20 $\frac{1}{2}$ mil.), Belgia cea mică (19 $\frac{1}{2}$ mil.), Japonia (7 mil.) și Svițera 7 mil. La vânzarea acestor mărfuri a fost lucrul cam întors, căci cele mai multe lucruri le-a vândut Germania și cele mai puține dintre toate statele Ungaria.

Hoț mascat. Din Dolova se scrie: Luni, săptămâna trecută, pe la 8 ore dimineața era locuitoarea Persida Velea singură acasă, când văzu oă sare un om peste gard. Omul avea o mască făcută din piele de bivoli și cu coarne. El scoase un oușit mare și-l puse în pieptul femeii, cerându-i bani. Îngrozită îi dete o hârtie de sută. Hoțul se îndreptă tot pe unde a venit. Femeea a fugit iute la gendarmi și acestora le-a succes să prindă pe hoț tocmai când cerca să deslipească la o fântână masca de pe obraz. Și banii s'au aflat la el.

Mare nenorocire pe tren. În Paderborn (Germania) s'a întâmplat pe calea ferată o catastrofă, căreia i-au oăzut jertfă un număr de 36 morți și peste 20 răniți. Un martor ocular descrie astfel groaznica nenorocire: Un vagon a fost tăiat de locomotivă în două, altele au fost sfărâmate. Vagonul din urmă, care era plin de pasageri, se aprinse. Toți ceilalți pasageri, cari scăpară cu viață, alergară în ajutor, cercând să stingă focul cu apă din mașină și cu zăpadă. Au încercat apoi să ridice ferăstrăurile, ca să scoată pe cei acoperiți de ele, dar nu aveau destule unelte. Din vagoanele acestea au scăpat numai puține persoane cu răni mai mici, toate celelalte au fost scoase cu trupurile zdrobite în mod îngrozitor. Morții și răniții sunt mai tot bărbați.

În Lion (Franța) încă s'a întâmplat o ciocnire de tren, la care au fost omorâți 3 oameni și răniți mai mulți.

Tifosul. În reg. 12 de infanterie, care e staționat în Trebinie (Herțegovina), a izbucnit lingoarea. Un soldat a murit deja, mai mulți sunt greu bolnavi în spital.

DIN COMITATE. Alegerea amplonților în comitatul Timiș s'a făcut în 19 I. e. Un singur Român a fost ales: *Alecs. Ioanovici*, protonotar.

Asemenea s'au făcut restaurațiile în comit. *Térnavei-mari*, și *Sătmar*, fără a fi ales nici un Român. Au fost realeși aproape tot vechii funcționari.

Știri din piață. Cluj. Grâu, m. m., 14—16, seară 11 60—12 20 cucuruz vechiu 10.60—10 80, cucuruz nou 9.40—9.80, ovăș 11.80—12 40 orz 11—12 40 cor. Ouă 7 buc. 40 bani.

Piața de bani din Sibiu. Lira engleză 23.88 c., 20 lei hârtie 1890, 20 lei argint 18.80, 20 lei aur 19.—, lira turcească (aur) 21.40, rubla 2.53, 20 marce germane, 23.38 cor.

Știri mărunte. Gustav Gyllenhammer, directorul fabricii de spirt din Varberg, după ce a defraudat 100 mii de cor. a dispărut fără urmă.

— Din Reșița emigrează lucrătorii de baie cu sutele. Se împraștie sormanii care încătrău, să-și caute altă patrie.

— În băile de peatră dela Abrud a fost explozie de dinamită. Trei lucrători au fost sfâșiați în bucăți, ear' alții greu răniți.

R Î S.

Țiganul la stupi.

Odată a plecat un Țigan cu un Român în pădure după stupi. Mergând ei așa prin pădure, ajung la o cărare, care era impresurată cu nuele. — Românul mergea înainte, ear' Țiganul înapoi. Românul își făcea loc cu mâinile pe

unde mergea, dând nuelele la o parte. Odată apucă o nuea, o trage cătră el și-i dă drumul — nueaua isbește pe Țigan drept în față. Auleo, hădică, 'mi-a sărit un ochiu — să vaită Țiganul, dar' Românul: Îți săreau amândoi, de nu țineam eu de bătea (nuea).

Com. de I. Popa.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Ab. 5095. Ca să fie primit la preparandie, se cer 4 cl. gimnasiale sau se facă un examen de primire despre aceste clase. E de altmintearea prea bătrân, cel mult se cerce a face cursurile pe cale privată. Ar pute cerea cu o rugare la Ven. consistor.

Dlul Craia Schiopolu și ab. nr. 1081. Întrebând pe medicul, ne-a spus, că bubele de pe obraz pot să se ivească din mai multe cauze, deci până nu vede, nu poate spune hotărît. Duceți-vă la medicul.

Dlul I. Todufiu Ad. 2. În fiecare număr publicăm și chestii referitoare la învățământ. Ad 3. Nu se află „Talmudul”, 4. Despre sēmēnătul întârziat am publicat esperințele făcute în Rom. La întrebarea primă vom da un răspuns mai lung în „F. Pop.”.

Dlul I. S. Sângeorgiul-rom. Pe rând.

Dlul Limbean. Avisurile de pe pag. 7 și 8 se publică cu taxă, despre care 'ți spune adm.

Dlul M. D. preot. Dacă se află tradus, se capetă în Budapesta la tip. statului. Noi am fost publicat-o în „F. Pop.”, în a. 1893.

Dlul Miron Șandru, T. o Dacă datoria e rămasă dela nevastă, poți cere să vinzi un loc pentru plătirea ei. Îți trebuie însă o adeverință dela primărie, că e în interesul fetei să se vândă un loc. De altmintearea, fata nu e a d-tale? În epistolă nu ne scrii destul delămurit.

Pentru redacție și editură reaponsabil: **Victor Lazăr.**
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: **Josif Marschall.**

MARELE KRACH.

New-York și Londra n'au trecut cu vedere continentul european, și a căntat să înființeze o fabrică de obiecte de argint, vëndend produsele contra unei rēsplăte foarte mici a muncii. Sânt autorisat a ad ce aceasta la îndeplinire. Așadar' trimite ori-cui în schimbul numai a fl. 6.60 următoarele obiecte

- 6 bucăți din cele mai fine cuțite de mână, engleze.
- 6 bucăți furculițe de argint, patent american, dintr'o bucată.
- 6 bucăți lingui de masă, de argint, patent american.
- 12 bucăți lingurițe de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de supă, de argint, patent american.
- 1 bucată lingură de lapte de argint, patent american.
- 2 bucăți păhăruțe de ouă, de argint, patent american.
- 6 bucăți farfurioare Victoria, englezești.
- 2 bucăți sfeșnice de masă cu mare efect.
- 1 bucată strēcurătoare de ciai.
- 1 bucată zăhărniță foarte fină.

74 9—10

42 bucăți împreună pentru numai fl. 6.60.

Toate 42 bucăți de mai sus au costat înainte fl. 40 și sânt de cumpărat acum cu ieftinul preț de fl. 6.60.

Patentul argint american, este un metal alb care păstrează culoarea argintului peste 25 de ani pentru care se garantează. Ca dovada cea mai bună este ca acest inserat

nu este o înșelătorie.

Și mă oblig a reda banii înapoi ori-cui nu i-ar conveni marfa, astfel ca nimeni să nu pearză ocasiunea de a-și procura această admirabilă garnitură care convine a fi oferit cu un

elegant cadou de Crăciun și Anul-Nou,

precum și ori-ce casă cu menagiu mai bun. De vânzare numai la

A. HIRSCHBERG.

Agentura generală a uniunii fabricelor de obiecte de argint american patent
Vienna, II., Rembrandtstrasse 19, II. Telefon nr. 1147.

Se trimite în provincie contra ramburs sau trimițend banii înainte.

Praf de curățit pentru aceste obiecte 12 cr.

Sânt veritabile numai obiectele purtând aci alăturata marcă metal higienică.

Estrageri din scrisori de mulțumire:

Cu prima expediție sânt foarte mulțumit și vă rog a-mi mai trimite încă o garnitură.
Kalocsa. Johann Majarosy, protopresbiter.

Am fost foarte mulțumit de eleganta garnitură trimisă

Otto Bartusk,

căpitan Regal și Imperial al reg. 27 de Inf. din Laibach

Am primit pachetul și sânt foarte mulțumit, rog trimiteți-mi încă o garnitură de

18 lei

Kalosvar.

Înainte de asta cu mai mult timp am cumpărat în persoană dela d-ta pentru o familie o garnitură de masă. Familia a fost foarte mulțumită cu marfa primită, de aceea rog să-mi trimiți și mie o astfel de garnitură și 5 cutii praf pentru curățit.

Dr. Victor Colceriu,
medic practic în Lăpușul-ung., Transilvania.

Franzbranntwein-ul
lui
BRÁZAY

cel mai răspândit
și mai neeseptionabil mijloc de cură în casă.

Se espedează dela fabrica lui
Coloman Brázay,
Budapesta, IV., Muzeum-körut nr. 23.

Franzbranntwein-ul e un mijloc de
neprețuit pentru indivizi de constituție
slabă precum și pentru cei înaintați în
etate, ajutându-le iute la întărirea corpului
52 21—52

Feriți-vă de imitațiuni.

Fiti cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Soluția.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sânt foarte potrivite
tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 40 bani.

„Tipografia”,

soc. pe acțiuni, Sibiu.

Luptele Românilor.

Articoli istorico-politici

de

Doctor Romanus.

Brosură de 120 pag. cuprinzând 16 excelente
articole asupra mersului istoric al luptelor
noastre politice. O lectură foarte de actualitate

Preț redus la 60 bani

Se află de vânzare la:

Librăria W Krafft.

Supplex Libellus Valachorum.

Cererea celor doi Episcopi români prezentată în
numele națiunii române către Impăratul, la 1791.

Textul original și traducerea făcută
de

Dr. E. Dăianu.

Se află la toate librăriile românești.

Prețul 1 coroană.

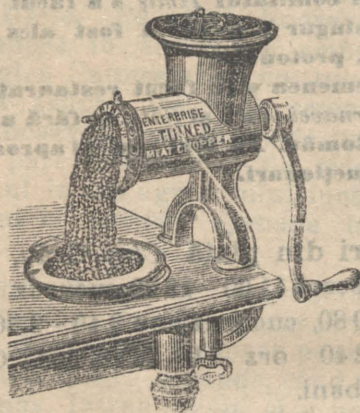
Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

lucrat după o fotografie, tipărit pe carton fin,
în mărime de 24×32 cm. îl trimite francat
pentru 30 bani.

„Tipografia”. soc. pe acțiuni

Mașini

de

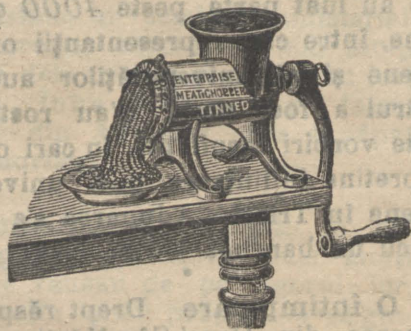
tocat carnea,

după

cel mai nou sistem,

de

prima calitate.

Formă pentru R, RR, S, UU.

Formă pentru SS, U, T.

	Nr. R	RR	S	SS	U	UU	T (cu roată)
toacă	30	45	60	60	75	75	120 chgr. pe oră
1 buc	cor. 5.40	7.60	8.80	8.20	13.—	16.50	29.—

Toate părțile constitutive pentru mașinile de tocat se capătă și singuratic.

Ferestraue de trunchi ou garanță pentru fiecare bucată.

Ferestrauele cari nu corăspund sã preschimbã.

	4	4 1/4	4 1/2	4 3/4	5	5 1/2	6' lungime
	115	120	125	130	138	150	155 m/m lăț.
1 buc.	cor. 2.—	2.40	2.60	2.90	3.20	3.90	5.30
	130	138	145	150	158	165	170 m/m lăț.
1 bu.	cor. 2.50	2.60	2.95	3.30	3.70	4.50	5.80

Adue la cunoștința prea stimatelor femei, că în magazinul
meu am totdeauna tot felul de piepteni de scărmanat.

Deposit de cărbuni de peatră și cocs.

Carol F. Jickeli,

S-biu, Piața-mică, „La coasa de aur”. 88 5-6

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. pu
blicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse
numai din material bun și tare. De aceea rog cu
decădere on. public, care caută casse, să binevoască
a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și
măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe d-
afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în co-
merciu, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după
măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e pan-
țerate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăcel-mare Nr. 8.

[2] 24 -